

2006.

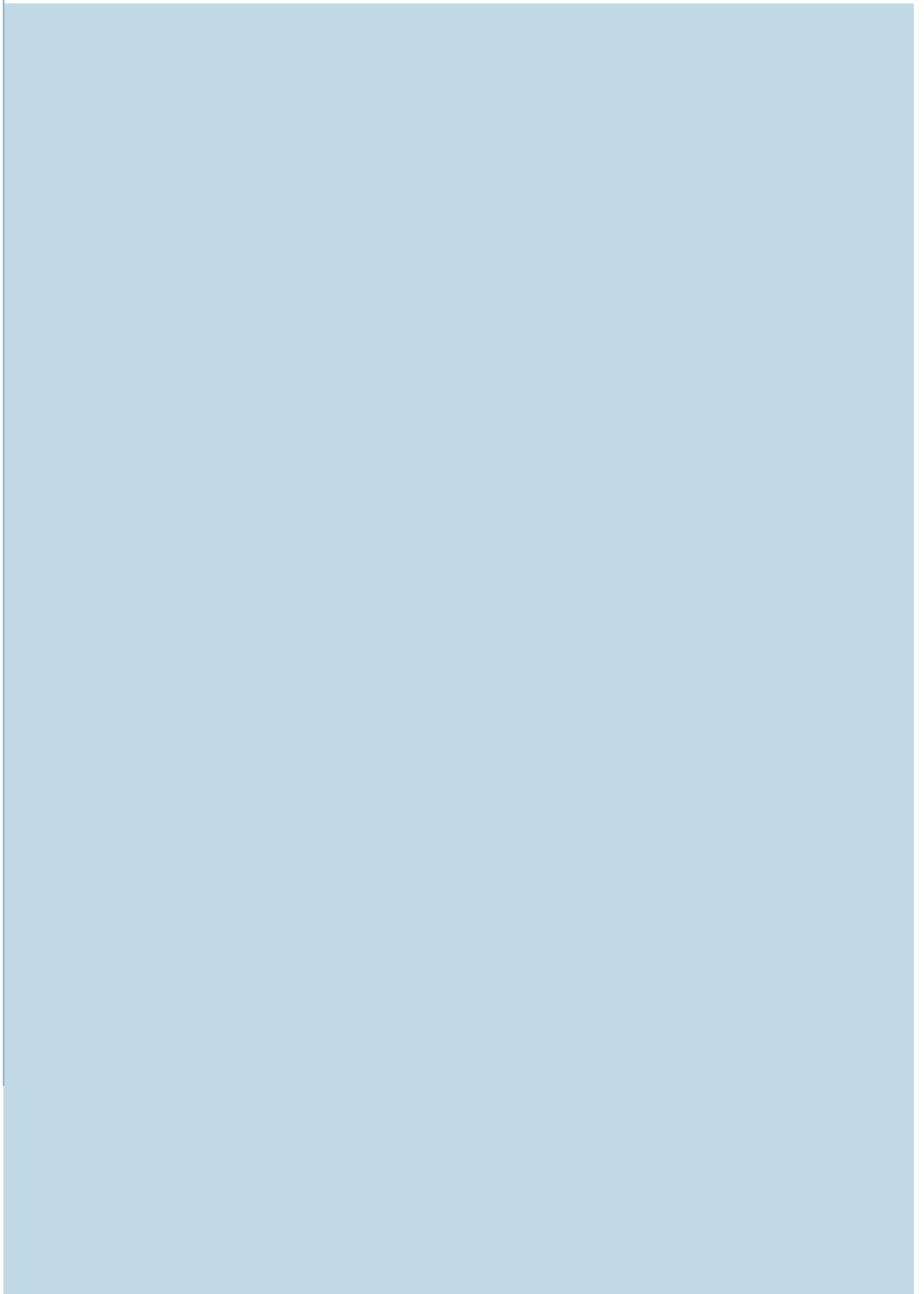
_godišnji_izvještaj_

2006.

_godišnji_izvještaj_____

DESET GODINA - OD PROSTORA ZA RAZGOVOR DO PROSTORA ZA PROMJENE

U 2006. godini Helsinški parlament građana Banja Luka obilježio je desetu godišnjicu svog rada. Izvještaj koji je pred Vama daje sliku o našim aktivnostima i rezultatima u 2006. godini, ali i kratki osvrt na ono što smo uradili u prethodnoj deceniji.

U skladu sa svojim osnovnim ciljevima, razvili smo tri osnovna programska područja: razvoj civilnog društva i transformacija javne vlasti u servis građana i građanki; zalaganje za rodnu jednakost; stvaranje uslova za intenzivnije uključivanje mladih u javni život. U prvom planu bili su sljedeći projekti: *Žena danas, Sustanari, Od lokalnog do globalnog dijaloga, PromijeniTI, Ženska ljudska prava na zapadnom Balkanu, Hvala što ste me pitali kako mi je, Trening centar Otvoreni univerzitet* i dr. Sve ovo prati i razvijena izdavačka djelatnost, koja je neophodna za javno prezentiranje sadržaja i ciljeva pomenutih projekata, te brojne aktivnosti usmjerene ka medijima.

Tako je danas. Ali, kako je počelo? Kako je sve izgledalo prije deset godina?

U fizičkom smislu, godine rata su bile godine života u getu. Ginulo se, vladala je opšta destrukcija i stvarale su se etnički čiste teritorije. Neposredno nakon potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma, suočili smo se sa svim posljedicama surovih ratnih razaranja, sa problemima obnove porušenog, sa velikim brojem izbjeglica i raseljenih lica, dubokim etničkim podjelama i pokidanim nitima zajedništva. Osjećali smo da treba početi težak i mukotrpan rad na obnovi cjelokupnog života, kako u Bosni i Hercegovini, tako i u regionu. S onu stranu vladajućih struktura, sa velikim entuzijazmom i sa istinskom nadom, počeli smo činiti prve korake.

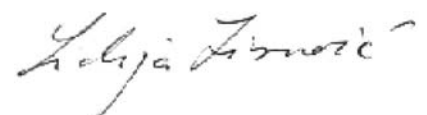
Već u januaru 1996. godine sam imala prve susrete i razgovore sa aktivistima i aktivistkinjama iz drugog entiteta, te Engleske i Holandije. Ovakva komunikacija bila je nepoželjna za tadašnju vlast, koja je nastojala da održi stanje postignuto ratom, ali i za javnost koja je bila duboko podijeljena i netrpeljiva prema bilo čemu što bi uključivalo i "drugu stranu". Odmah nakon osnivanja, u avgustu 1996, organizovali smo raspravu pod nazivom *Prostor za razgovor*, uz učešće žena iz cijele Bosne i Hercegovine. Osnovne teme ovoga susreta odnosile su se na analizu upravo završenih prvih psljieratnih izbora u BiH, učešće žena u političkoj vlasti, angažman žena na obnovi i izgradnji sistema vaspitanja i obrazovanja itd. Ne samo ovom prilikom, pokazalo se da nam je, nakon rata, prostor za razgovor ne samo potreban, nego i neophodan da bi se ovdje mogao graditi normalan sadašnji i budući život, i da bi se ljudima vratila nada. Na tragu toga razvijao se i rad sa mladima, a kasnije i drugi pravci djelovanja Helsinškog parlamenta građana Banja Luka. Kada je riječ o samim počecima treba istaći i regionalnu dimenziju rada i uspostavljanje kontakata i umrežavanje sa istomišljenicima u Hrvatskoj i tadašnjoj Saveznoj Republici Jugoslaviji. Naše dalje aktivnosti obuhvatale su programe obuke ciljnih, uglavnom marginalizovanih društvenih grupa i institucija vlasti, kampanje za unapređenje njihovih prava i učešće u političkom i javnom životu, te razbijanje društvenih predrasuda prema ovim grupama.

Sigurno je da su i ove, sada već desetogodišnje aktivnosti Helsinškog parlamenta građana Banja Luka, njegovih partnera kao i cjelokupnog nevladinog sektora, davale i da i dalje daju doprinos izgradnji civilnog društva i jačanju demokratskih procesa u Bosni i Hercegovini. Ali, efekti ovog doprinosa bi mogli biti i veći, da, u okviru političkog ambijenta, ipak nisu postojale doista jake blokade ne samo pomenutih procesa, već i reformi u različitim područjima društvenog života - od ekonomije do ekologije.

Naime, uzroci pomenutih blokada nalaze se u dva nivoa: prvo, to su poremećaji tzv. strukturalne prirode, pri čemu je dominantno plemensko ustrojstvo države i društva (utvrđeno ustavnim poretkom) nužno zasnovano isključivo na etničkoj matrici i drugo, to je odsustvo političke volje vladajućih struktura da takvo stanje mijenjaju, da se angažuju na društvenim reformama i jačanju svijesti o sopstvenoj odgovornosti kako za realizaciju tih reformi, tako i za izgradnju budućeg života na ovim prostorima.

Zbog svega toga, pred nevladinim organizacijama, kao i pred drugim institucijama civilnog društva u BiH, pa i pred građanima i građankama kao pojedincima, i dalje stoje krupni zadaci. Oni se odnose, ponajprije, na postepenu deblokadu postojećeg stanja, ali istovremeno i na oslobađanje različitih inicijativa samih građana i građanki u izgradnji civilnog društva kao stila života. Što se tiče nevladinog sektora, to bi moglo značiti da njegove institucije trebaju više profilisati svoj angažman i usmjeriti se na uži krug pitanja, ali sa većim intenzitetom. U skladu s tim, Helsinški parlament građana Banja Luka, trebao bi i dalje forsirati svoja programska područja kojima se bavio (posebno, jednakost polova i mrežu mladih), ali i još intenzivnije raditi na polju obrazovanja kako bi pomogao da se na ovim prostorima obrazuju kadrovi koji su opredijeljeni za mir i razvoj, ravnopravnost i odgovornost.

Počeli smo stvaranjem prostora za razgovor, kako je glasilo naziv prvih naših aktivnosti, okrenuli smo se stvaranju prostora za promjene na kojem još uvijek radimo i nadam se da ćemo postići i taj preobraženi prostor u kojem će interesi svih društvenih grupa biti uvažavani i svi oni imati jednake mogućnosti za normalan život.

Lidija Živanović
Izvršna direktorica

O NAMA

Helsinški parlament građana (HPG) Banja Luka je nevladina organizacija osnovana 1996. godine u Banjoj Luci. Od tada je aktivno uključen u promociju, jačanje i povezivanje civilnih inicijativa, na području Bosne i Hercegovine i regionalno, i radi na pomirenju i osnaživanju marginalizovanih društvenih grupa za političko djelovanje. Helsinški parlament građana Banja Luka je organizacija za zalaganje i podršku, te resursni centar, koji usmjerava svoje aktivnosti u tri programska područja: jačanje civilnog društva i transformacija javne vlasti u servis građana i građanki, zalaganje za rodnu jednakost, stvaranje uslova za intenzivnije uključivanje mladih u javni život.

NAŠA MISIJA: HPG je organizacija koja podržava i stimuliše autonomnost i slobodu svih građana i građanki, uključivanjem marginalizovanih društvenih grupa u demokratske procese, naročito žena i mladih.

NAŠA VIZIJA: Društvo jednakih mogućnosti za sve.

Ovakvom politikom podrške marginalizovanim i zapostavljenim grupama u njihovom okupljanju nastoji se ostvariti korektivni faktor vladajuće strukture.

Prioriteti djelovanja Helsinškog parlamenta građana Banja Luka u narednom periodu su:

- Osnaživanje marginalizovanih grupa, posebno žena, mladih i manjina, za političko djelovanje i unapređenje svog položaja u društvu,
- Uticaj na institucije vlasti u Bosni i Hercegovini radi unapređenja javnih politika prema ovim grupama,
- Povećanje zastupljenosti i unapređenje slike žena, mladih i manjina u medijima,
- Jačanje svijesti građana i građanki u Bosni i Hercegovini o diskriminaciji marginalizovanih grupa i mehanizmima zaštite njihovih prava,
- Jačanje saradnje sa drugim organizacijama i institucijama u Bosni i Hercegovini, ali i na međunarodnom nivou,
- Približavanje obrazovnih programa, literature, znanja i vještina u vezi sa izgradnjom mira, razvojem civilnog društva i ljudskim pravima građanima i građankama BiH,
- Kontinuirano osposobljavanje osoblja Helsinškog parlamenta građana Banja Luka i rad na održivosti organizacije.

CRTICE IZ BIH 1996. - 2006.

1

21.11.1995. - Bosna i Hercegovina, Hrvatska i Savezna Republika Jugoslavija zaključile mirovne pregovore u Dejtonu, Ohajo, Sjedinjene Američke Države. 14.12.1995. Dejtonski sporazum je potpisan u Parizu i njime je Bosna i Hercegovina uspostavljena kao suverena država, koja se sastoji od dva entiteta. Teritorijalna podjela u području oko Brčkog i Sarajeva ostavljena je kasnijim arbitražama. Nova razgraničenja unutar BiH dovode do talasa pomjeranja stanovništva u nove etničke ovaj put entitetske granice. U decembru Međunarodne stabilizacijske snage IFOR počinju misiju čuvanja mira u Bosni i Hercegovini.

1

1996. Više od dva miliona ljudi raseljeno je u toku rata i van svojih domova je. Nema povratka, ni slobode kretanja između entiteta, ali ni unutar entiteta između etnički čistih teritorija. Bosna i Hercegovina dobija Kancelariju visokog predstavnika na čelu koje se do danas smijenilo 5 visokih predstavnika, koji su u protekloj deceniji umjesto naših vlasti donijeli na stotine odluka. Iako Bosnu i Hercegovinu nazivaju demokratijom u razvoju, mnogi politički analitičari skloniji su reći da se radi o protektoratu. U septembru su održani prvi poslijeratni izbori na kojima su građani potvrdili opredjeljenje za vladavinu SDS, HDZ i SDA koje su bile na vlasti i u toku rata. Izборе je organizovala Organizacija za evropsku bezbjednost i saradnju. U maju počinje prvo suđenje za ratne zločine na prostoru bivše Jugoslavije u Hagu.

9

9

6

1

1997. U ljeto, predsjednica RS Biljana Plavšić raspušta Skupštinu, raspisuje vanredne izbore i omogućava dolazak na vlast opozicionim socijaldemokratima. Čime je po prvi put uzdrmana vladavina nacionalističkih stranaka u BiH. Godinu obilježavaju velike stranačke podjele unutar institucija i borba nove vlasti za uspostavljanje kontrole nad teritorijama na kojima je SDS imao jako uporište.

9

9

7

Počinje povratak izbjeglica, posebno u manja mjesta u oba entiteta u BiH. U septembru uspostavljen je telefonski saobraćaj između entiteta u Bosni i Hercegovini.

AKTIVNOSTI HPG 1996. - 2006.

Januar 1996. I prije zvaničnog osnivanja Helsinškog parlamenta građana Banja Luka, naša grupa zainteresovana za unapređenje saradnje u ratom razorenoj zemlji, ostvarila je komunikaciju sa istomišljenicima, građanskim grupama Bosne i Hercegovine i Evrope, koje su nas podržale u udruživanju i pokretanju aktivnosti (Forum građana Tuzla, Helsinški parlament građana Tuzla, Helsinški parlament građana Sarajevo, hCa International, IKV Holandija).

Avgust 1996. - Voljom tridesetak građana, a uz podršku ovih organizacija osnovan je Helsinški parlament građana Banja Luka, s ciljevima: podsticaja i razvoja civilnog društva i potvrđivanja autonomije i slobode građana i građanki, prevladavanja svih državnih i nacionalnih ograničenja kroz procese integracije, podrške provođenju Dejtonskog mirovnog sporazuma i razvijanja građanske svijesti, ljudskih i socijalnih prava, političke kulture i tolerancije.

Uspostavljamo kontakte i sa drugim organizacijama širom Bosne i Hercegovine, a sa kolegicama i kolegama iz Tuzle i Sarajeva organizujemo prvu poslijeratnu konferenciju žena u BiH "Prostor za razgovor" u Zenici. Uprkos prozivanjima u medijima i "lošem" glasu koji je u javnosti pratio sve koji su se usudili da pređu linje razgraničenja, uslijedili su brojni susreti, naizgled nemoguća putovanja, uspostavljanje pokidanih veza, kampanje za promociju slobode kretanja, ali i razgovori o ključnim temama za našu budućnost.

Organizujemo i drugu konferenciju žena "Prostor za razgovor", prvi put na prostoru Republike Srpske, koja je tada važila za zatvoreni dio Bosne i Hercegovine. Višemjesečne pripreme sa učesnicama, političkim strankama, ali i sa policijom jer smo željeli garantovati bezbjednost svima rezultirale su okupljanjem 53 žene sa prostora BiH i dijalogom o političkom procesu i reformi obrazovanja u zemlji, te drugim društvenim problemima.

Slijede konferencije o međuetničkim odnosima, unutrašnjem uređenju i izgradnji zemlje, te regionalnom pomirenju pod nazivima "Dejton - nastavak", "Civilni dijalog Bosna i Hercegovina, Hrvatska i Savezna Republika Jugoslavija", te "BiH, mir i reintegracija odozdo", u saradnji sa nevladinim organizacijama iz BiH, Hrvatske i tadašnje Savezne Republike Jugoslavije.

1997. počinjemo realizaciju projekta "Žena danas" koji ima dugoročni cilj da unaprijedi položaj žene u političkom životu u Bosni i Hercegovini i eliminiše diskriminaciju po osnovi pola u ovoj sferi života. U saradnji sa Udruženim ženama Banja Luka otvaramo kancelariju "Žena i pravo" za pravnu i psihosocijalnu pomoć ženama, u okviru koje radi i SOS telefonska linija za žrtve nasilja.

U partnerstvu sa HPG Tuzla organizujemo prve susrete mladih iz BiH u Laktašima i formiramo Omladinsku mrežu koja okuplja i podstiče komunikaciju i saradnju među organizacijama mladih sa cijelog prostora BiH.

1

9

9

6

1

9

9

7

1

1998. godine, u februaru su uvedene jedinstvene registarske tablice, na kojima nije bilo obilježja gradova ili entiteta, koje su dale veliki doprinos slobodi kretanja. Određena je nova zastava Bosne i Hercegovine.

9

9

Ove godine otvorene su i prve komercijalne međuentitetske autobuske linije u Bosni i Hercegovini. U avgustu je počela privatizacija državnih preduzeća i banaka.

8

Poslijeratni period karakterišu brojni međunacionalni incidenti. 1998. u Drvaru neredi u kojima su protjerivani povratnici i paljene kuće, a u Derventi protesti i napadi na katoličke vjernike. U Janji kod Bijeljine česti napadi na kuće povratnika. U Banjoj Luci 2001. protesti i incidenti prilikom polaganja kamena temeljca za obnovu džamije Ferhadija, prilikom kojih je jedna osoba izgubila život. Nakon 2002. nereda je sve manje, ali strasti i govor mržnje se još uvijek osjećaju u predizbornim kampanjama i na sportskim događajima.

1

1999. donesena je konačna arbitražna odluka za Brčko, te Bosna i Hercegovina dobija još jednu administrativnu jedinicu. U oktobru su doneseni imovinski zakoni, čime je otvoren proces povrata imovine i stanarskog prava oduzetog tokom rata. Ovaj proces je do danas uglavnom završen.

9

9

9

2

2000. godine u avgustu, Savjet ministara je usvojio izgled jedinstvenog pasoša BiH. Učenicima je ponovo omogućeno da uče oba pisma u školama. Bosna i Hercegovina je u aprilu uslovno primljena u Savjet Evrope.

0

0

0

2

2001. usvojen je Izborni zakon BiH i uspostavljen je Javni radio televizijski servis Bosne i Hercegovine. Osnovani su vladini gender centri - centri za jednakost i ravnopravnost polova na nivou entiteta.

0

0

1

2

2002. Bosanskohercegovačke institucije samostalno su organizovale i provele prve izbore.

0

0

2

1998. slijede 2. i 3. susreti mladih BiH. Akcija "Žena danas" se nastavlja serijom javnih tribina o položaju žena u poslijeratnom društvu, te učešćem u kampanji ženskih nevladinih organizacija pod nazivom "Nas je više" sa ciljem uvođenja kvota u Privremena izborna pravila Organizacije za evropsku bezbjednost i saradnju koja je provodila izbore u zemlji.

Uvedena je kvota koja je garantovala 1/3 kandidata manje zastupljenog pola među prvih deset kandidata na listi, što su uvijek bile žene. Ova promjena rezultirala je povećanjem broja žena u Narodnoj skupštini Republike Srpske sa 1,9% na 23,8%.

Uspostavili smo kontakt sa Kanadskim institutom za rješavanje sukoba, sa kojim smo u naredne četiri godine obučili oko 600 osoba koji rade na zaštiti ljudskih prava, povratku izbjeglica i pomirenju, o mirnom rješavanju sukoba, vještinama medijacije i facilitacije u konfliktima.

1999. U okviru projekta "Žena danas", osim u Banjoj Luci, organizujemo tribine o nasilju, ljudskim pravima i pravnoj zaštiti žena i informišemo građanke i građane Doboja, Mrkonjić Grada, Gradiške, Brčkog...

Omladinska mreža nastavlja sa radom, mladi se druže kroz ljetnje škole, kulturne festivale, obuku o rješavanju sukoba, nenasilnoj komunikaciji i liderstvu.

Ove godine pokrećemo i pilot projekat "Budućnost", kojim nenasilnu komunikaciju uvodimo u osnovne škole, među učenike i nastavnike.

U toku 2000. godine provodimo obuku političarki u BiH o zakonu o lokalnoj samoupravi, učešću žena u donošenju odluka, javnom zagovaranju i lobiranju, te medijskom predstavljanju...

Mladi organizuju autobusku turneju, sa pratećom poster kampanjom u 20 gradova, kojom pozivaju svoje vršnjake da izađu na izbore, a učestvujemo i u koaliciji nevladinih organizacija "Izbori 2000" koja na 110 javnih tribina i poster kampanjama nformiše javnost o važnosti izbornog procesa i svakog glasa na izborima.

Edukativni programi namijenjeni ženama i mladima u političkim partijama i nevladinim organizacijama se nastavljaju.

Projekat "Budućnost" iz pilot faze prelazi u primjenu u mnogim školama u Republici Srpskoj i uključuje 3600 učenika osnovnih škola. Omladinska mreža organizuje kampanju "Vratite nam prostore", koja rezultira dodjeljivanjem prostora omladinskim organizacijama u 11 opština Bosne i Hercegovine.

U 2002. redovnim aktivnostima u Bosni i Hercegovini dodajemo i regionalne aktivnosti za mlade kroz program "Alternativa = MIR" seriju radionica za mlade aktivistkinje i aktiviste nevladinih organizacija iz Jugoistočne Evrope.

U saradnji sa partnerima, javnost želimo upoznati sa putevima evropskih integracija i pokrećemo pitanje pridruživanja Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji kroz projekat "BiH i Evropa", a u okviru projekta "Žena danas" ovoj temi posvetili smo i regionalni okrugli sto o integraciji Bosne i Hercegovine u Evropsku uniju.

1

9

9

8

1

9

9

9

2

0

0

0

2

0

0

2

2

2003. Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine usvojila je Zakon o ravnopravnosti polova u BiH, te Zakon o zaštiti pripadnika nacionalnih manjina. Narodna skupština Republike Srpske usvojila je Zakon o zaštiti pripadnika nacionalnih manjina godinu dana kasnije.

0

0

3

2

2004. odlukom Savjeta ministara BiH osnovana je Agencija za ravnopravnost polova BiH, koja je godinu dana kasnije počela sa radom.

0

0

4

2

2005. Evropska unija otvorila je pregovore o stabilizaciji i pridruživanju sa Bosnom i Hercegovinom. Predstoje reforme Ustava, javne uprave, policije, Javnog televizijskog servisa, obrazovanja, zdravstva, energije, poljoprivrede, šumarstva, bankarstva, revizije, carina, poreza, transporta i komunikacija, izvršavanje obaveze izručenja preostalih optuženih za ratne zločine Hagu... Ukinuto je obavezno služenje vojnog roka u Bosni i Hercegovini. Stari most i stara gradska jezgra Mostara stavljeni su na listu spomenika pod zaštitom UNESCO-a.

0

0

5

2

2006. godine uveden porez na dodanu vrijednost od 17%.

0

0

6

Bosna i Hercegovina obilježava desetogodišnjicu mira. Prema američkom magazinu "International Living" Bosna i Hercegovina je na 92. mjestu po kvalitetu života u 2006. godini. Ocjenjivani su troškovi života, kultura, okolina, ekonomija, slobode, zdravstvo, infrastruktura, sigurnost i klima u 196 zemalja. Mjesto dijeli sa Kinom, Butanom, Lesotom, Moldavijom Po indeksu humanog razvoja Ujedinjenih nacija Bosna i Hercegovina je na 62. mjestu, a na katastrofalnom 88. mjestu po globalnom indeksu percepcije korupcije Transparency International-a. Prema izvještaju organizacije Reporteri bez granica, Bosna i Hercegovina je na zavidnom 19. mjestu kada je riječ o slobodi medija.

2003. formiramo neformalnu mrežu “Žene u BiH - Da se vide da se čuju”, s ciljem međusobne podrške političarki i aktivistkinja u manjim sredinama u Bosni i Hercegovini, koja će u godinama koje slijede raditi na zajedničkim izbornim kampanjama...

2003. dobru praksu iz aktivnosti koje su bile namijenjene eliminisanju diskriminacije žena i mladih i osnaživanju ovih grupa, nudimo i udruženjima nacionalnih manjina. Kroz partnerski projekat “Sustanari” realizujemo programe obuke o organizacijskom razvoju i javnom zagovaranju, akcije lobiranja za medijski prostor i finansiranje iz javnih budžeta, što rezultira boljom slikom o nacionalnim manjinama u medijima, redovnim emisijama i unapređenjem saradnje udruženja i lokalnih vlasti posebno u zapadnom dijelu Republike Srpske.

2003. Formalizujemo saradnju sa Gradskom administracijom Banje Luke, a godinu dana kasnije sa opštinama Teslić, Modriča i Mrkonjić Grad s ciljem lakše komunikacije javnosti sa svojim predstavnicima u opštinskim institucijama.

2

0

0

3

2005. u saradnji sa omladinskim organizacijama i mladim političarima iz Bihaća, Mostara i Zvornika radimo omladinske strategije za ove gradove čije je provođenje u toku.

Učestvovali smo u izradi i objavili smo prvu studiju o nasilju u porodici u Bosni i Hercegovini, analizirajući njen zakonski okvir, praksu i probleme sa kojima se susreću žrtve nasilja, ukazali na nedostatke u zakonima.

2005. godine odlučili smo objediniti višegodišnje iskustvo u obuci i treninzima i treninge ponuditi javnosti kao redovne programe. S tim ciljem pokrenuli smo projekat “Trening centar - Otvoreni univerzitet” u kojem mjesečno u vidu kurseva organizujemo obuku za građane Banje Luke.

2005. Znajući da će se o desetogodišnjici mira mnogo govoriti u političkim krugovima, odlučili smo dati priliku običnim ljudima da kažu svoje mišljenje o tome. Više od 500 ljudi u gradovima i selima BiH smo pitali kako im je nakon danas, 10 godina nakon rata i da li su se njihova očekivanja od mira ispunila.

21. novembra organizovali smo uličnu podjelu razglednica sa zanimljivim odgovorima i objavili knjigu “Hvala Vam što ste me pitali kako mi je”.

2

0

0

5

2

0

0

6

Sa pasošem Bosne i Hercegovine građani mogu bez vize ući u samo dvadesetak zemalja, od kojih su većina "daleke", "egzotične", ostrvske zemlje, te zemlje bivše Jugoslavije (izuzev Slovenije). Željno očekuju vizne olakšice o kojima se govori u medijima. O ukidanju viza još uvijek nema ni pomena. Istovremeno građani pedesetak zemalja svijeta u Bosnu i Hercegovinu mogu ući bez vize.

Prema podacima Visokog komesarijata za izbjeglice u Bosnu i Hercegovinu ili u svoje domove unutar nje, vratilo je više od milion ljudi izbjeglih i protjeranih u toku rata.

1

9

9

6

1999. - 2006. - Umiru voditelji rata na prostorima bivše Jugoslavije i potpisnici Dejtonskog mirovnog sporazuma. U decembru 1999. hrvatski predsjednik Franjo Tuđman, u oktobru 2003. godine Alija Izetbegović, a u martu 2006. Slobodan Milošević, koga su 2001. godine srbijanske vlasti izručile Haškom tribunalu, koji mu je sudio za ratne zločine počinjene na prostoru bivše Jugoslavije. Ovi događaji su još jednom pokazali podjele među ljudima. Tugovale su pristalice svakog od njih, a mnogim protivnicima njihove politike bilo je žao što se svi zajedno nisu našli u Hagu, kako bi dočekali presudu.

2

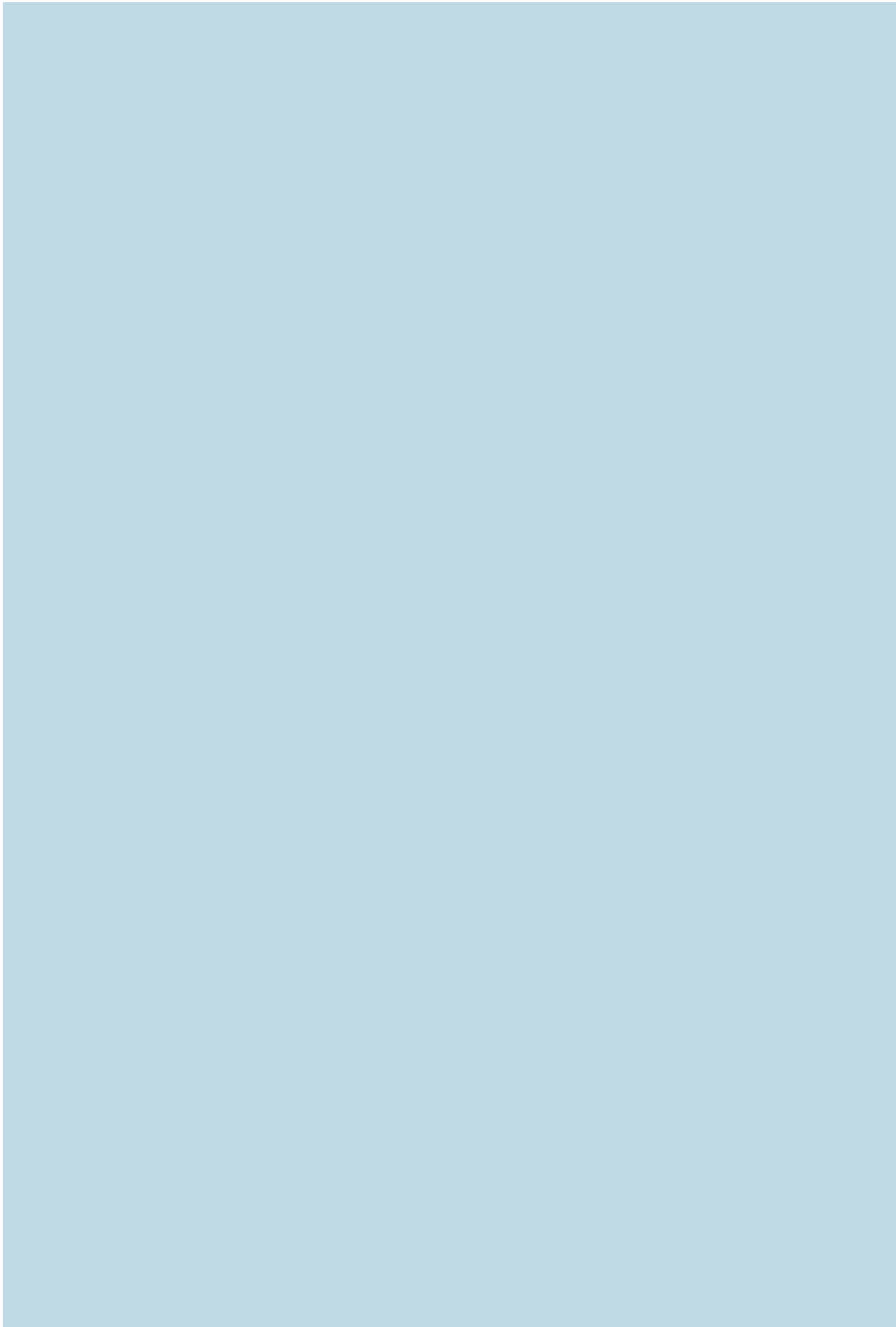
Haški tribunal je ukupno za ratne zločine na prostoru bivše Jugoslavije optužio 161 osobu, a petorica javno optuženih, još uvijek su u bjekstvu.

0

U Bosni i Hercegovini još uvijek se raspravlja i politizuje o karakteru rata i broju poginulih u periodu od 1992. do 1995. godine.

0

6

HVALA ŠTO STE ME PITALI KAKO MI JE

Knjigom "Hvala što ste me pitali kako mi je" u novembru 2005. obilježili smo desetogodišnjicu mira u Bosni i Hercegovini, a u 2006. ovo izdanje smo promovisali u pet gradova i dijelili knjigu u više od dvadeset različitih prilika. O knjizi i isповijestima u njoj govorili su: Vehid Šehić (Forum građana Tuzla), Zdravko Grebo (Pravni fakultet u Sarajevu), Slavo Kukić (Univerzitet u Mostaru), Miodrag Živanović (Filozofski fakultet u Banjoj Luci), Branislava Memon (novinarka), Lidija Živanović i Dragana Dardić (Helsinški parlament građana Banja Luka). Knjiga je predstavljena i u emisiji Televizije Republike Srpske, a deset gledalaca koji su se javili u toku programa, dobili su po jedan primjerak. Izdanje na engleskom jeziku predstavili su naši partneri iz IKV-a u Holandiji, a dostavljeno je ambasadama i međunarodnim organizacijama i institucijama u Bosni i Hercegovini. Čitaoci su je izvanredno prihvatili, posebno zbog činjenice da je "običan čovjek" imao priliku da progovori o ovoj temi. Iz komentara koje smo dobili, saznali smo da su mnogi u knjizi prepoznali svoje prijatelje, braću i sestre, rođake, majke, tetke, djedove i bake, a drugi opet pronašli sličnost sa vlastitim sudbinama.

REZULTATI PROJEKTA

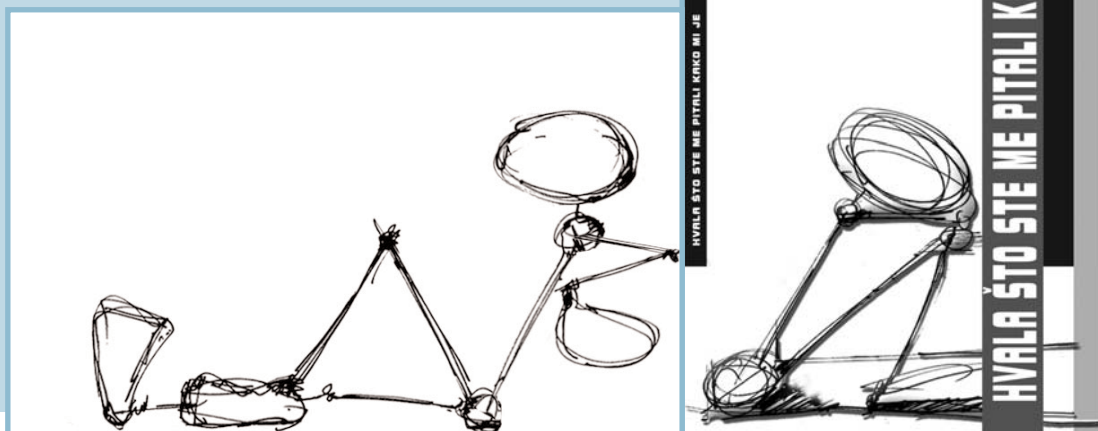
- knjiga "Hvala što ste me pitali kako mi je" štampana je u 1200 primjeraka na našem i 500 na engleskom jeziku, te distribuirana staozništvu, domaćim i međunarodnim institucijama u BiH i partnerskim organizacijama u inostranstvu,
- obilježili smo desetogodišnjicu mira u Bosni i Hercegovini dajući priliku 500 građana i građanki da iskažu svoje mišljenje o tome,
- utvrdili smo da je većina stanovništva u vrijeme prekida rata sa radošću i olakšanjem dočekala taj događaj, ali da su njihova očekivanja od godina mira bila daleko veća od onoga što se ostvarilo,

*"Uprkos svim nevoljama, naši ljudi su još jednom pokazali koliko duha i šarma imaju",
Branislava Memon*

"Knjiga bi se mogla nazvati razgovornikom o ljudskim temama, jer su u njoj obični ljudi progovorili o ljudskim, ličnim nedoumicama i vjeroanjima", Miodrag Živanović

- o knjizi je direktno informisano 140 ljudi na promocijama u Banjoj Luci, Sarajevu, Mostaru, Srebrenici i Tuzli,
- mnogi čitaoci i čitateljice su emotivno reagovali i pokazali razumijevanje za sudbine onih koji su bili na "drugoј" strani u toku rata, za vrijednosti mira i humanosti, čime smo, smatramo, dali svoj doprinos pozitivnom dijalogu u BiH.

Aktivisti i aktivistkinje naše organizacije su od maja do septembra 2005. godine razgovarali sa 500 ljudi iz mnogih gradova i sela BiH o tome kako su se osjećali na dan potpisivanja mirovnog sporazuma, šta su tada planirali, da li se nešto od toga ostvarilo i kako danas žive. Iz ovih razgovora nastalo je 350 priča u kojima oni sa čitaocima dijele svoju tugu, bol, sreću, planove i očekivanja. Preovladava pesimizam, izrečen sa dozom humora, koji je oduvijek bio karakteristika naših prostora, uz rijetke, uglavnom mlađe sugrađane koji vjeruju u bolju budućnost i imaju skromne, ponekad ostvarive planove. Uprkos teškom životu od 220 maraka mjesečno ili kreditima do guše, neplaćenim računima i brigom kako prehraniti porodicu i djeci obezbijediti školovanje, nada postoji kod svih, kao uslov za opstanak. U decembru 2005. objavljeno je 1200 primjeraka knjige na našem i 500 na engleskom jeziku.

programsko područje/

RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA I TRANSFOR- MACIJA JAVNE VLASTI U SERVIS GRAĐANA

Ciljevi programskog područja su izgradnja i jačanje demokratije upoznavanjem i obrazovanjem građana i građanki o demokratskim principima i procesima, njihovim ohrabrivanjem da pokrenu različite inicijative i učestvuju u donošenju odluka na svim nivoima vlasti. Nastojimo im pružiti potrebna znanja i vještine, otvoriti i jačati njihovu saradnju sa institucijama, te podstaci odgovornost vlasti. U okviru programskog područja u 2006. godini realizovali smo tri projekta: "Od lokalnog do globalnog dijaloga II", "Sustanari" i "Training centar: Otvoreni univerzitet". Projekte su finansirali Evropska unija, Međunarodni centar "Olof Palme" i Fondacija "Friedrich Ebert". Naša organizacija pomogla je realizaciju i nekoliko aktivnosti drugih organizacija.

OD LOKALNOG DO GLOBALNOG DIJALOGA

U toku 2006. godine na području opština Teslić, Modriča i Mrkonjić Grad, u saradnji sa opštinskim vlastima u ovim mjestima, te udruženjima "Budućnost" Modriča i "Omladinski savez" Teslić, nastavili smo realizaciju projekta od Od lokalnog do globalnog dijaloga sa ciljem unapređenja komunikacije opštinskih vlasti sa građanima i građankama i aktiviranja mjesnih zajednica u procesima donošenja odluka na lokalnom nivou.

AKTIVNOSTI

U toku 2006. godine održali smo seriju javnih tribina i medijskih nastupa radi informisanja javnosti o radu opštinskih institucija, izdavali biltene sa najvažnijim informacijama o radu opštinske administracije i događajima značajnim za lokalnu zajednicu, te vodiče za građane sa informacijama o procedurama za podnošenje zahtjeva u opštinskim službama i odgovorima na najčešća pitanja. Kako je polovinom godine završen dio aktivnosti koje je finansirala Evropska unija, objavili smo finalni izvještaj o radu u Modriči i Tesliću. Publikacije su distribuirane građanima lično i u prostorijama opština.

Na februarskoj javnoj tribini u Tesliću šef opštinskog Odsjeka za privredu i društvene djelatnosti Borislav Predojević najavio je podršku opštinskih vlasti omladinskim organizacijama u Tesliću u iznosu od 30.000 KM, te osnivanje Komisije za mlade, koja će donositi odluke o raspodjeli sredstava omladinskim organizacijama. Opština Modriča nema poseban budžet za mlade, ali je predvidjela 79.000 KM za podršku projektima nevladinih organizacija, rečeno je na tribini o istoj temi održanoj u Modriči. U opštini je formiran Savjet za mlade i potpisana je Strategija za mlade. Novi Statut opštine predviđa uvođenje službenika za omladinska pitanja i nevladine organizacije. Učesnici su istakli želju za formiranjem posebnog budžeta za mlade, te problem neprofilisanih nevladinih organizacija, koji kako navode negativno utiče na njihovu efektivnost.

Zadnji izvještaj o praćenju rada lokalnih vlasti u ovoj godini fokusirao se na pravo i nivo učešća građana u dijelu rada sa mladima. U novembru 2004. godine Narodna skupština Republike Srbije usvojila je Zakon o omladinskom organizovanju RS i pri tome je istaknuta važnost učešća lokalnih zajednica u primjeni ovog Zakona. Zakon nalaže opštinama da usvoje petogodišnje i jednogodišnje operativne planove omladinske politike, koji će odražavati stvarne potrebe u zajednici, te da u taj proces uključe mlade. Osim u Banjoj Luci, saradnja sa mladima u opštinama u kojima smo radili je u začetku, a institucije lokalne samouprave još uvijek nisu osjetljive za rad sa mladima niti su svjesne važnosti njihovog uključivanja u svoje aktivnosti.

Od 12. do 14. juna organizovali smo konferenciju "Modeli saradnje između lokalne administracije i nevladinih organizacija". Zaključeno je da je od ključne važnosti definisati nadležnosti izvršne i zakonodavne vlasti na lokalnom nivou, kako bi se uspostavila efikasnija saradnja sa nevladinim organizacijama. Mjesne zajednice bi trebalo da imaju jasno definisane nadležnosti, i budu aktivnije u akcijama prema lokalnoj vlasti. Građane treba edukovati da snažnije zagovaraju rješavanje svojih problema i ostvarivanje prava na lokalnom nivou. Lokalna administracija treba da uključi predstavnike nevladinih organizacija i mjesnih zajednica u sastav opštinskih komisija, kako bi se ojačalo građansko učešće. Lokalna administracija treba da provede analizu efikasnosti sadašnje saradnje sa građanima i građanskog učešća i donese strategije za unapređenje. Konferencija je okupila 47 učesnica i učesnika iz 16 opština Bosne i Hercegovine.

Interes za provođenje sličnih aktivnosti pokazala je i Opštinska administracija Mrkonjić Grad, te je u drugoj polovini godine uz finansijsku podršku Međunarodnog centra "Olof Palme" projekat započeo i na tom području, a u Modriči je nastavljen. U Mrkonjić Gradu su izdata dva biltena i jedan "Vodič za građane", kroz koje je javnost redovno informisana o radu opštinskih institucija.

U novembru u Mrkonjić Gradu predstavnici opštine su upoznali javnost o tome šta su uradili u periodu nakon prošlih lokalnih izbora 2004. godine. U decembru je uslijedila javna tribina na kojoj su prisutni upoznati sa nacrtom budžeta Opštine Mrkonjić Grad za 2007. godinu. Nacrt budžeta bila je i tema decembarske tribine u Modriči.

Krajem godine u svakoj od opština organizovali smo po dvije radionice o temama uloga civilnog društva i javno zagovaranje, na kojima je učestvovalo oko 50 predstavnika mjesnih zajednica, nevladinih organizacija i opštinskih zvaničnika. Pripremljen je priručnik "Dijalog" koji obuhvata teme koje su obrađene do sada ili će biti sljedeće godine: uloga građana i nevladinih organizacija u demokratiji, planiranju građanskih akcija, predstavljanju problema i lobiranju, komunikacijskim vještinama, pregovaranju i rješavanju konflikata. Priručnik će biti štampan 2007. godine.

U drugoj polovini godine intenzivirani su sastanci sa predstavnicima opština i mjesnih zajednica na kojima smo pokušali pomoći u utvrđivanju problema karakterističnih za svaku mjesnu zajednicu, te doći do prijedloga rješenja. Na ovim sastancima je učestvovalo devedesetak građana i građanki, a razgovaralo se o pitanjima prevoza učenika do škola, renoviranju školskih objekata, asfaltiranju puteva, saniranju ili izgradnji vodovodne mreže, odlaganja otpada, zaštiti od poplava, te obnovi kuća uništenih u ratu. Opštinske vlasti najavile su da će neke od aktivnosti uvrstiti u planirani budžet za narednu godinu.

REZULTATI

- Unaprijeđen nivo informisanosti građana i građanki o radu lokalne administracije u Modriči, Tesliću i Mrkonjić Gradu i omogućen kontinuiran protok informacija između javnosti i opštinskih službi o potrebama građana,
- Uspostavljena komunikacija i saradnja opština Modriča, Teslić i Banja Luka,
- Opštinske vlasti pružile podršku projektu obezbjeđujući vlastiti prostor za rad i javne tribine, te distribuciju publikacija i drugih materijala građanima,
- Građanima omogućeno da daju sugestije o statutima i nacrtima budžeta opština,
- Opština Modriča odobrila finansijsku Udruženju "Budućnost", partnerskoj organizaciji u projektu,

- Omladinski centar Teslić, partnerska organizacija u projektu dobila je prostor na korištenje od opštinske administracije,
- Opštinska administracija Mrkonjić Grad pokazala interes za slične aktivnosti u toj opštini, te je u drugoj polovini 2006. projekat proširen,
- Opštinske administracije u Tesliću i Modriči najavile spremnost da samostalno nastave s aktivnostima u 2007,
- Opštinske administracije Čelinca i Zvornika tražile su odobrenje da koriste isti model biltena i vodiča za građane u svojoj opštini,
- Rezultati istraživanja na početku i na kraju aktivnosti u opštinama Teslić i Modriča pokazali napredak u stepenu informisanosti građana i saradnje sa lokalnim vlastima,
- Tokom cijelog projekta, oko 6000 porodica u Tesliću je informisano o aktivnostima lokalne administracije, a oko 18000 o procedurama dobijanja dokumenata,
- Oko 230 građana i građanki u Modriči, 110 u Tesliću i 100 u Mrkonjić Gradu učestvovalo u javnim tribinama o aktuelnim problemima u lokalnim zajednicama,

PLAN ZA 2007.

Do kraja marta 2007. godine uz podršku Međunarodnog centra Olof Palme projekat ćemo nastaviti u opštinama Modriča i Mrkonjić Grad. Planiran je nastavak objavljivanja informativnih biltena i vodiča, te radionice za predstavnike mjesnih zajednica i opštinske administracije o civilnom društvu, javnom zagovaranju i vještinama pregovaranja i rješavanja sukoba i objavljivanje pratećeg priručnika "Dijalog".

SUSTANARI

Zajednički projekti sa udruženjima nacionalnih manjina, započeti 2003. godine, fokusirali su se na unapređenje položaja ove grupe u društvu, posebno u medijima i političkom i javnom životu, te umrežavanje udruženja sa cijelog prostora Bosne i Hercegovine. Tokom četiri godine projekat "Sustanari" rezultirao je posebno na polju saradnje sa medijima gdje su udruženja nacionalnih manjina doživjela značajnu promociju, unaprijeđen je odnos novinara sa njima, a uvedene su i posebne emisije posvećene nacionalnim manjinama u okviru javnih servisa i nekoliko lokalnih radio stanica. Želimo istaći dobru saradnju sa Radio-televizijom Republike Srpske, Radiom "Uno" Banja Luka i Alternativnom televizijom Banja Luka. Posebno korisnim novinari su ocijenili bilten Riječ nacionalnih manjina kroz koji su se informisali o radu udruženja, te imenik udruženja nacionalnih manjina koji im je pomogao da lakše uspostave kontakte sa njima. Kroz ovaj projekat udruženja i Helsinški parlament građana zalagali su se pred vlastima za finansiranje udruženja iz javnih budžeta, što se i dogodilo u Banjoj Luci i Prijedoru, kao i iz entitetskog budžeta, dok su i neke druge opštine dale jednokratnu podršku udruženjima. Do kraja projekta udruženja su preuzela na sebe mnoge aktivnosti kao što su pisanje projekata, organizovanje kulturnih i drugih događaja, te učešće u javnim promocijama. Evaluacionim intervjuima sa učesnicima projekta na kraju pokazali su da je znatno unaprijeđena komunikacija između udruženja, komunikacija sa medijima i vlastima, od kojih su mnoge pokrenule praksu redovnih sastanaka sa udruženjima. Aktivnosti u 2006. godini realizovali smo uz finansijsku podršku Evropske unije i Fondacije Fridrih Ebert.

AKTIVNOSTI

U martu 2006. godine na Ilidži smo organizovali trening o usavršavanju vještina facilitacije i grupnog donošenja odluka. Metode analize problema i ciljeva učesnici i učesnice su probali analizirajući sve ono s čim se suočavaju u svakodnevnom radu u svojim organizacijama: očuvanje kulture i jezika, omasovljenje organizacija, potreba za unapređenjem odnosa i finansijskom podrškom institucija vlasti. Razgovarali smo o hijerarhijskim i horizontalnim strukturama u procesu odlučivanja, vještinama facilitacije i metodama vođenja sastanaka "bujicom ideja", diskusijom, utvrđivanju prioriteta i glasanju. Učesnici i učesnice su trening ocijenili odličnim navodeći da će u budućnosti koristiti kombinaciju hijerarhijskog i horizontalnog odlučivanja, da će udruženja u kojima su procesi odlučivanja bili zatvoreni, pozvati i članstvo da se uključi, dok će lideri i liderke koji su sve obaveze preuzimali na sebe podijeliti ih sa ostalima.

U maju je uslijedio trening o javnom zagovaranju i medijskom predstavljanju na kojem smo razmijenili iskustva u istraživanju problema, planiranju akcije javnog zagovaranja i vježbali javni govor i medijski nastup. Posebno korisnim ocijenjene su simulacije konferencije za novinare i novinarke, koje su, prema navodima prisutnih, smanjile nivo treme i straha od javnog nastupa.

U redovnim aktivnostima u Klubu nacionalnih manjina u Banjoj Luci u zajedničkoj organizaciji Saveza nacionalnih manjina i Helsinškog parlamenta građana Banja Luka našle su se dvije tribine: "Saradnja udruženja nacionalnih manjina sa matičnim državama" u februaru i "Primjena Zakona o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina u Republici Srpskoj" u maju 2006, te serija izložbi fotografija u organizaciji Udruženja Nijemaca i Udruženja Italijana, te promocija dokumentarnog filma "Sustanari" o nacionalnim manjinama u Republici Srpskoj. Ove događaje posjetilo je više od 300 građana i građanki Banje Luke.

Nastavljeno je izdavanje biltena "Riječ nacionalnih manjina", koji je informisao građane i građanke i udruženja o toku projekta, kulturnim i drugim aktivnostima udruženja, zakonskim rješenjima koja tretiraju položaj nacionalnih manjina. I dok su u početku izdavanja biltena većinu tekstova pripremali aktivisti i aktivistkinje Helsinškog parlamenta građana Banja Luka, postigli smo to da danas oko 60% tekstova dolazi iz udruženja.

REZULTATI

U toku 2006. godine postignuti su sljedeći rezultati:

- 26 predstavnika i predstavnica udruženja obučeno u vještinama facilitacije, donošenja odluka i javnog i medijskog zagovaranja,
- uspostavili smo kontakte sa udruženjima nacionalnih manjina sa cijelog prostora Bosne i Hercegovine,
- entitetske i opštinske vlasti nastavile su finansirati Savez i udruženja nacionalnih manjina, kao i u prethodnoj godini,
- adresar sa podacima o udruženjima nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini dostupan javnosti i distribuiran udruženjima, ambasadama, medijima i institucijama širom BiH,
- prema izjavama korisnika i korisnica projekta, uspostavljena je redovna razmjena informacija između udruženja manjina i vlasti u Prijedoru i Banjaluci, a vlasti u Tuzli su informisane o postojanju i aktivnostima udruženja na tom području,
- nastavljene su redovne emisije posvećene nacionalnim manjinama u programu Radio televizije Republike Srpske,
- u zadnjih godinu dana u troje dnevnih i jednim sedmičnim novinama zabilježili smo 110 tekstova o nacionalnim manjinama, od kojih je jedna četvrtina bila posvećena ljudskim pravima,
- unaprijeđena je razmjena informacija o aktivnostima udruženja i povećan je broj tekstova koji su doprinos udruženja u biltenima na 60%,
- zabilježen je blagi porast interesa ambasada matičnih zemalja nacionalnih manjina i drugih nevladinih organizacija za rad udruženja u Bosni i Hercegovini u odnosu na 2005. godinu i njihovo prisustvo u skoro svim otvorenim aktivnostima projekta,
- i po završetku projekta u junu 2006. nastavljene su kontakti i saradnja udruženja nacionalnih manjina i Helsinškog parlamenta građana Banja Luka.

PLAN ZA 2007.

Helsinški parlament građana Banja Luka, udruženja i Savez nacionalnih manjina Republike Srpske nastaviće saradnju i u budućnosti. Učestvovaćemo u provođenju istraživanja o primjeni Zakona o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini, koje pokreće Biro za ljudska prava Tuzla. Polovinom 2006. godine uspostavili smo kontakt sa organizacijom "Evropski dijalog" iz Velike Britanije, sa kojom će sarađivati na prenošenju iskustava i znanja o pravima nacionalnih manjina u romskim zajednicama u Bosni i Hercegovini.

TRENING CENTAR “OTVORENI UNIVERZITET”

Sistem formalnog obrazovanja u Republici Srpskoj ne bavi se dovoljno pitanjima zaštite ljudskih prava, razvoja civilnog društva i izgradnje mira i još uvijek se oslanja na tradicionalne metode učenja, a na uštrb interaktivnih metoda nastave. Današnji način života i komuniciranja od ljudi traži neke nove vještine i znanja koje im ovako ustrojen sistem formalnog obrazovanja ne nudi. Otvaranjem Trening centra “Otvoreni univerzitet” željeli smo široj populaciji ljudi, prije svega srednjoškolcima i srednjoškolkama i studentima i studenticama sa banjalučke regije, pružiti mogućnost da usvoje znanja i vještine iz oblasti zaštite ljudskih prava, ravnopravnosti polova, javnog zalaganja, nenasilnog rješavanja sukoba, namicanja sredstava, facilitacije i medijske prezentacije na jedan drugačiji, pristupačniji i zanimljiviji način. Kroz projekat “Otvoreni univerzitet” želimo unaprijediti saradnju između NVO aktivista i aktivistkinja i srednjoškolskih i univerzitetskih profesora i profesorica i uticati na uvođenje interaktivnih metoda nastave u zvanični obrazovni sistem. Realizacija projekta Trening centar “Otvoreni univerzitet” počela je u oktobru 2005. godine i trajeće do aprila 2007. godine. Projekat finansira Evropska unija.

AKTIVNOSTI

U sklopu projekta u toku 2006. godine realizovali smo sljedeće aktivnosti:

- **PET JAVNIH TRIBINA** na kojima smo razgovarali o stanju ljudskih prava, ekonomskoj situaciji, miru, obrazovnom sistemu i položaju omladine deset godina poslije rata. Na tribini o poštivanju ljudskih prava deset godina od potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma uvodničar Vehid Šehić je konstatovao da su “u Bosni i Hercegovini deset godina poslije rata ispoštovana samo dva prava - pravo na slobodu kretanja i pravo na imovinu, mada ni to pravo nije ispoštovano u cjelosti”. Šehić je još ocijenio da narodi u BiH robuju nacionalnom identitetu što, kako je istakao, dovodi do toga da “nam je važnije koje je nacionalnosti doktor koji će nas liječiti ili sudija koji će nam suditi, nego da li oni to profesionalno rade”. Kada je riječ o ekonomskoj situaciji u BiH deset godina poslije rata, sudeći prema uvodničaru tribine Damiru Miljeviću, “mi samo što nismo umrli”. Prema riječima Miljevića u BiH polovina društvenog bogatstva se troši na funkcionisanje države. “A kada je riječ o zaposlenim i pravu na rad, tu je situacija više nego katastrofalna”, naveo je Miljević dodajući da je stopa nezaposlenosti u BiH najveća u Evropi i iznosi 40%. Ni stanje u obrazovnom sistemu nije ništa bolje. Na tribini o ovoj temi uvodničar Nenad Suzić je rekao da privatni fakulteti i privatne srednje škole polako istiskuju državne, iako, kako je istakao, od 30 privatnih fakulteta samo dva zadovoljavaju propisane standarde. “Bosna i Hercegovina konkuriše da postane zemlja koja u svijetu najmanje izdvaja za obrazovanje”, istakao je, tom prilikom, Suzić. U diskusiji koja je uslijedila mladi ljudi, srednjoškolci, srednjoškolke, studenti i studentice, su kritikovali reformu obrazovanja naglašavajući da još ne znaju kako izgleda interaktivna nastava, da ne znaju na koji fakultet da se upišu, te da za mnoge stvari moraju imati veze ili davati mito. O miru i suočavanju sa prošlošću na javnoj tribini organizovanoj u junu govorio je Srđan Puhalo. Prema njegovim riječima “sva istraživanja pokazuju da su ljudi u BiH spremni da žive jedni pored drugih, ali ne i jedni sa drugima”. Puhalo je naveo da u Bosni i Hercegovini “imamo najmanje tri istine” i da se ratni vokabular u ovih deset godina malo promijenio. Neki od učesnika su smatrali da se od 90-tih godina ništa nije promijenilo po pitanju pomirenja i da su svi pokušaji bezuspješni, dok su drugi iznijeli mišljenje da je krajnje vrijeme za početak priče o pomirenju i utvrđivanju istine.

“Pod mladim ljudima, prema rezolucijama UN iz 1985. i 1995., podrazumjevaju se mladići i djevojke između 14 i 25 godina starosti. Međutim, u Bosni i Hercegovini, u kategoriju mladih spadaju svi između 15 i 30 godina. Starosna granica mladeži u BiH pomjerena je iz razloga što kod nas mlad čovjek sa 25 godina definitivno nije samostalan, još živi kod roditelja, uglavnom studira i uglavnom nema nikakvih vlastitih prihoda.” Ove riječi uvodničarke Bojane Trninić oslikavaju položaj mladih u BiH deset godina poslije rata, o čemu se razgovaralo na javnoj tribini održanoj u septembru.

- **OSAM JAVNIH PREZENTACIJA** na kojima smo građanima i građankama, uglavnom studentima i srednjoškolcima, predstavili program rada Trening centra “Otvoreni univerzitet”. Neke od prezentacija su bile izuzetno dobro posjećene, a imali smo i svoj štand na 11. Međunarodnom sajmu knjige u Banjoj Luci. Sav materijal koji smo postavili na štandu je razgrabljen već prvog dana.
- **JEDAN TRENING ZA TRENERE** kojim smo željeli “pojačati domaće trenerske kapacitete”, odnosno identifikovati osobe iz Banje Luke koje već imaju dosta iskustva u trenerskom radu i koje žele svoja znanja podijeliti sa polaznicima Trening centra
- **OSAM RADIONICA NA TEME:** “Ljudska prava u mojoj zajednici”, “Medijsko predstavljanje i javni govor”, “Ravnopravnost polova”, “Rješavanje sukoba”, “Uloga i djelovanje civilnog društva”, “Javno zalaganje” i “Namicanje sredstava”. U svojim ocjenama prođenih radionica polaznice/ci su ih mahom hvalili kao “korisne”, “odlične”, “zanimljive”, “dinamične”, “poučne”...
- **JEDNU RADIONICU STRATEŠKOG PLANIRANJA** na kojoj smo željeli kreirati put za dalji rad Trening centra i njegovo prerastanje u samoodrživu instituciju. Na radionici je definisana strategija rada Trening centra za naredne tri godine i dogovoreno je da se ispita spremnost zvaničnih institucija da verifikuju certifikate koje polaznici Trening centra dobijaju nakon završenih treninga.
- **POPUNJAVANJE BIBLIOTEČKOG FONDA** kako bi korisnici Trening centra, ali i drugi zainteresovani imali na raspolaganju što kvalitetniju literaturu iz oblasti zaštite i promocije ljudskih prava, razvoja civilnog društva i izgradnje mira.
- **PRIKUPLJANJE INFORMACIJA ZA INFORMATIVNO-RESURSNI CENTAR** o seminarima, konferencijama, stendovima, slobodnim radnim mjestima, okruglim stolovima, itd u Bosni i Hercegovini i svijetu.
- **SPROVELI ISTRAŽIVANJE** čiji cilj je bio ispitivanje potreba i želja građana i građanki Banje Luke da pohađaju edukativne radionice organizovane u okviru Trening centra. Pitanja su se odnosila na sadržaj radionica, vrstu predavača, spremnost da plate za pohađanje treninga, itd. Zanimljivo je da su svih 500 ispitanika na pitanje “treba li Banjoj Luci Trening centar?” odgovorili potvrdno - da, treba.
- **REDOVNE SASTANKE PROGRAMSKOG TIMA** kojeg čine tri vanjska člana i pet zaposlenih u Helsinškom parlamentu građana s ciljem kontinuirane razmjene informacija i praćenja aktivnosti.

Na radionici strateškog planiranja formulisane su vizija i misija Trening centra “Otvoreni univerzitet”.

Vizija:

“Kontinuirano obrazovanje dostupno svima.”

Misija:

“Trening centar “Otvoreni univerzitet”, kao dio Helsinškog parlamenta građana Banja Luka, pruža mogućnost svim građanima da kroz različite edukativne programe usvoje znanja, steknu vještine i sposobnosti s ciljem promovisanja i zaštite ljudskih prava, građanskog društva i individualnog razvoja pojedinaca.”

REZULTATI

- 154 građanina i građanke učestvovali na javnim tribinama organizovanim povodom obilježavanja desetogodišnjice mira u BiH.
- 336 uglavnom studenata, studentica, srednjoškola- ca i srednjoškolki informisano o radu Trening centra putem javnih prezentacija organizovanih tokom 2006.
- 13 trenera i trenerica prošlo Trening za trenere.
- 136 polaznika i polaznica prošlo radionice Trening centra.
- 382 knjige donirane biblioteci Trening centra. Knji- ge su donirali: Akcionarsko društvo za grafičku i iz- davačku djelatnost Glas Srpske, delegacija Evrop- ske unije u BiH, Ambasada Švajcarske u BiH, Fon- dacija Heinrich Boll, ICVA, Helsinški komitet za ljudska prava BiH, te pojedinci.
- 95 korisnika i korisnica informativno-resursnog centra najmanje jednom sedmično dobija informa- cije o seminarima, konferencijama, stipendijama, slobodnim radnim mjestima i okruglim stolovima koji se organizuju u BiH i inostranstvu,
- 500 građana i građanki Banje Luke bilo obuhvaće- no istraživanjem o željama i potrebama da budu uključeni u alternativni vid obrazovanja organizo- van kroz edukativne radionice.

PLAN ZA 2007.

Helsinški parlament građana Banja Luka ima stalnu ponudu treninga koji se realizuju na zahtjev drugih organizacija. Projekat "Trening centar Otvoreni univerzitet" nastavlja se do aprila sljedeće godine, a naš je cilj da uprkos završetku projekta realizujemo strateški plan i održimo programe obuke stalno dostupnim gra- đanima i građankama Banje Luke u skladu sa njihovim željama.

PRUŽANJE USLUGA TRENINGA NA ZAHTJEV DRUGIH ORGANIZACIJA

- "Označi ove izbore" serija dvodnevni radionica za Helsinški parlament građana Tuzla o važnosti učešća mladih u izbornom procesu, Tuzla, Konjic, BiH,
- "Finansijski menadžment za nevladine organizacije" trodnevni seminar za Međunarodnu humanitarnu pravoslavnu organizaciju (IOCC) i petnaest nevladinih organizacija iz sjeverozapadne Bosne i Hercegovine, Jahorina, BiH,
- "Pisanje projekata i pribavljanje sredstava" i "Odnosi s javnošću i medijsko predstavljanje", dva trodnevna seminara za Međunarodnu humanitarnu pravoslavnu organizaciju (IOCC) i Svetosavsku omladinsku zajednicu Eparhije Banjalučke, Slatina, BiH,
- Trodnevna radionica "Politika na ženski način" u organizaciji "Žene ženama" Sarajevo, namijenjena političarkama Kantona 10, Livno, 2006.
- "Javno zagovaranje, pregovaranje, lobiranje i saradnja" petodnevni trening za FORS Montenegro i CHF Fondaciju u Kolašinu, Crna Gora,
- "Odnosi s javnošću i medijsko predstavljanje" trodnevni trening za Koordinacioni odbor invalidskih organizacija Republike Srpske (KOOIRS),
- "Izgradnja tima i timski rad", dvodnevni trening za World Vision, Tuzla.

programsko područje/
**ZALAGANJE ZA
RODNU
JEDNAKOST**

Opšti cilj programskog područja je smanjenje svih oblika diskriminacije na osnovu pola i stvaranje okruženja u kojem žene i muškarci imaju jednake mogućnosti. Poseban fokus je na učešću u javnom životu i procesima odlučivanja. Aktivnosti ovog programskog područja su: umrežavanje i podrška inicijativama u vezi sa rodnim pitanjima, osnaživanje žena, koje su trenutno najveća marginalizovana grupa za učešće u javnom i političkom životu, edukacija žena i muškaraca o pitanjima rodne jednakosti, treninzi za žene u razvijanju različitih vještina, kampanje, istraživanja i analize javnih politika. U okviru programskog područja u 2006. godini realizovani su projekti: “Žena danas 11”, “Podrška ženskim ljudskim pravima na Zapadnom Balkanu” i “Žena i pravo”.

ŽENA DANAS

Projekat "Žena danas" koji partnerski realizuju nevladine organizacije "Helsinški parlament građana Banja Luka" i "Udružene žene Banja Luka" uz finansijsku podršku Fondacije "Kvinna till Kvinna" i Švedske međunarodne razvojne agencije (SIDA) u 2006. godini obilježio desetogodišnjicu djelovanja. To je projekat uz koji smo se kao organizacije razvijali, sticali nova iskustva i vještine, projekat iz kojega se razvilo naše programsko područje - Zalaganje za rodnu jednakost.

AKTIVNOSTI

2006. godina je bila godina parlamentarnih izbora u BiH, pa su projektne aktivnosti bile usmjerene ka unapređenju položaja žene u javnom i političkom životu i povećanju zastupljenosti žena na svim nivoima zakonodavne i izvršne vlasti. Održano je sedam sastanaka Savjetodavnog odbora na kojima smo zajedno sa ženama iz različitih sektora planirale svaku aktivnost u skladu sa aktuelnim zbivanjima u BiH.

Prva od pet javnih tribina održana je u martu pod naslovom "Uloga medija u promociji ženskih ljudskih prava". Mira Lolić Močević, direktorica programa RT RS naglasila je da je u godini izbora ključna stvar za žene jeste na koji način će ih mediji prikazati. Istakla je da su u posljednjih pet godina, zahvaljujući prije svega angažmanu nevladinih organizacija, napravljeni značajni pomaci u medijskoj promociji žena, dodajući da je Radio televizija RS prva u BiH počela da titule i zanimanja ispisuje u ženskom rodu - urednica, lektorica, novinarka... Učesnice su kao problem istakle da ih novinari pitaju uglavnom kada se radi o temama vezanim za ravnopravnosti polova, zaobilazeći aktuelne političke teme. Primjetile su da su žene gotovo isključene iz političko-informativnih emisija, a kada je riječ o visoko-političkim temama kao što su npr. ustavne promjene, reforma policije, ženski stavovi se ne mogu ni čuti.

S obzirom na iskazano nezadovoljstvo niskom zastupljenošću žena u aktuelnim političkim temama, uz podršku predsjednika Narodne skupštine RS Igora Radojičića, drugu i treću tribinu smo posvetili aktuelnim temama "Ustavne promjene u BiH" (april) i "Evropske inetegracije - gdje smo i kuda idemo" (maj). Na taj način smo dali priliku da građani i građanke u direktnoj komunikaciji sa akterima pregovora dobiju informacije iz prve ruke. Predsjednik RS Dragan Čavić, Ministar vanjskih poslova BiH Mladen Ivanić i član Kolegija Predstavničkog doma Parlamenta BiH Nikola Špirić su učesnicima javne tribine, objasnili koji dijelovi Ustava BiH i kako se planiraju mijenjati i svoje viđenje kako će se to odraziti na Republiku Srpsku. Učesnice i učesnici su iskazali nezadovoljstvo što se proces ustavnih promjena dešava iza zatvorenih vrata. Građane je interesovalo koliko će ustavne promjene da koštaju BiH, koje entitetske nadležnosti će biti prenesene na državni nivo, zašto nije bilo javnih rasprava, zašto u proces nisu uključeni eksperti iz oblasti ustavnih prava i zašto se o ustavnim promjenama razgovaralo na stranačkom, a ne na institucionalnom nivou.

Na trećoj tribini o evropskim integracijama, građani i građanke su mogli razgovarati sa Igorom Davidovićem, šefom pregovaračkog tima, i upoznati se sa tokom pregovora. Interesovalo ih je kako mogu pristupiti fondovima EU, kako će biti tretirana mala i srednja preduzeća, a kako poljoprivredni proizvođači i kada će u BiH konačno biti izvršen popis stanovništva da bi se znalo kojim ljudskim resursima raspolaže BiH.

U oktobru, neposredno nakon izbora na tribini "Rodni aspekti izborne kampanje" sa uvodničarkom Sanelom Pašić Delahmetović, ukazano je na neravnopravnu zastupljenost i neadekvatnu medijsku promociju žena u izbornom procesu.

U okviru kampanje 16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama, od 25. novembra - Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama do 10. decembra - Međunarodnog dana ljudskih prava organizovali smo tribinu o temi "Diskriminacija žena, lokalni i globalni problem". Uz uvodna izlaganja profesorice Snježane Savić koja je sa normativnog aspekta govorila o problemu diskriminacije i predstavnika Centra za socijalni rad Banja Luka Nikole Dorontića koji je sa učesnicima podijelio iskustva Centra u radu sa slučajevima nasilja u porodici ponovo smo ukazali na problem nasilja u porodici i neophodnost adekvatnog zakonskog i institucionalnog rješavanja.

Kroz medijske nastupe (četiri televizijske i dvije radio emisije) i pet press-konferencija upoznale smo širu javnost sa temama i preporukama javnih tribina.

Tokom 2006. godine u okviru projekta održano je šest radionica o javnom zagovaranju, lobiranju i medijskom predstavljanju namijenjenih političarkama i kandidatkinjama na izborima, te jedan trening za trenerice za devetnaest aktivistica iz Bihaća, Mostara, Višegrada, Trebinja, Modriče, Sarajeva, Bratunca, Bijeljine, Zenice, Livna i Bosanskog Grahova. U organizaciji radionica pomogle su nam poslanice iiskusne političarke nekoliko stranaka iz Republike Srpske.

Realizovale smo i TV spot, jedini koji je u predizbornom periodu apelovao na birače da glasaju za žene, sa porukom: "Razmislite u ime svih nas, odlučite i ženi dajte glas".

Na okruglom stolu "Šta smo radile i kuda dalje?" početkom decembra, 25 aktivistkinja nevladinih organizacija iz BiH, analizirale su predizborne aktivnosti i efekte koje su one imale na ciljne grupe. Složile smo se da je potrebno modifikovati pristup ovoj problematici. Iskazale smo nezadovoljstvo zastupljenošću žena u novoizabranim institucijama u Bosni i Hercegovini, jer ona ne odražava ravnopravnost, ali i zadovoljstvo sa onim rezultatima koje su postigle kandidatkinje koje su učestvovala u našim programima za osnaživanje žena u politici. Postignuti rezultati su samo dijelom ohrabrujući. Dogovorile smo da je u narednom periodu neophodno sastati se sa političarkama i definisati međusobna očekivanja i strategiju za dalje djelovanje, kako bi buduće aktivnosti dale značajnije rezultate.

"Sa organizovanjem radionica treba nastaviti. Još želićim tempom. Žene se puno povlače, a nemaju ni podršku porodice ni partije. Treba im više samopouzdanja, a to grade na radionicama", Ljerka Stanić, SDP BiH

"Bilo je puno različitih žena, različitog socijalnog i porodičnog statusa, različitih političkih partija. To je dobro, jer krećemo se u nekom svom okruženju i ne vidimo ništa izvan toga, tako da je dobro iskoračiti i stvari pogledati iz drugog ugla. Meni su radionice pomogle, mada nisam izabrana. Pomogle su mi da se oslobodim stresa i napetosti kada sam govorila na tribinama. I moje kolege i kolegice su primijetile da sam nekako drugačija", Marica Carević, DEPOS

“Kako sam naučeno iskoristila? Korigovala sam svoje ponašanje i način rada. Bila sam loše organizovana, radila stihijski, bez plana i programa, ali uvođenjem sistematizacije u svakodnevni život imam više vremena za druge poslove”, Azra Pašalić, Stranka za BiH

“Trebamo uključiti više muškaraca. Nedavno sam imala verbalni duel sa kolegom koji kaže Vama je bitno samo da je žena. Ja sam rekla da se uopšte ne radi o ženi, već o tome da treba da imamo jednake mogućnosti. Od žena se traži kvalitet, obrazovanje, pa čak i fizički izgled, a od muškaraca ne. Zato smatram da na radionicama treba više muškaraca sa kojima ćemo direktno razmjenjivati iskustva i mišljenja”, Nada Tešanović, SNSD

REZULTATI

- oko 240 građanki i građana Banja Luke na javnim tribinama dobilo priliku da se informiše i iznese svoje stavove vezano za aktuelna zbivanja u zemlji.
- 19 aktivistkinja ženskih NVO-a obučeno trenerskim vještinama iz oblasti “Zalaganja i medijske prezentacije”
- 91 političarka iz pet gradova sjeverozapadne BiH usavršilo vještine zalaganja i medijske prezentacije
- unaprijedili komunikaciju između žena iz različitih političkih stranaka
- doprinijeli da iskusnije političarke počnu dijeliti znanja i vještine sa kolegicama koje tek ulaze u svijet politike
- doprinijeli da u Narodnoj skupštini RS bude izabrano 25% žena
- doprinijeli unapređenju zastupljenosti i slike o ženama u medijima, posebno u javnim servisima BiH,
- unaprijedili komunikaciju sa medijima u BiH
- naše stavove smo zahvaljujući podršci Fondacije Kvinna till Kvinna uspjeli predstaviti Evropskoj uniji i u drugim međunarodnim krugovima.

PLAN ZA 2007. GODINU

Helsinški parlament građana Banja Luka i Udružene žene nastaviće provoditi projekat “Žena danas” i u 2007. godini. Planiramo izvršiti istraživanje u deset gradova Bosne i Hercegovine o rodnim stereotipima i kroz javne tribine upoznati građane sa rezultatima. Nastavićemo organizovati u Banjaluci ciklus tribina pod nazivom “Aktuelni trenutak”, kako bi dali priliku građanima i građankama da se i njihovi glasovi čuju. Kroz press konferencije i TV emisije ćemo promovisati projektne aktivnosti i rezultate. Zalagaćemo se za dosljednu primjenu Zakona o ravnopravnosti polova i usklađivanje drugih zakona sa njegovim odredbama.

LINK - EFIKASNOST KROZ SARADNJU INSTITUCIJA ZA RAVNOPRAVNOST POLOVA I CIVILNOG DRUŠTVA

Nedovoljno međusobno poznavanje i nedovoljna saradnja gender mehanizama i nevladinih organizacija naveli su nas da u drugoj polovini 2006. godine pokrenemo pilot projekat "Link". Cilj projekta je bio da se podrži razvoj efikasnih mehanizama za ravnopravnost polova, posebno na nivou opština i da se uspostavi njihova saradnja sa nevladinim organizacijama. Projekat smo realizovali u saradnji sa Gender centrom Republike Srpske, a finansijsku podršku dao je Program za razvoj Ujedinjenih nacija (UNDP), sredstvima Kanadske agencije za međunarodni razvoj (CIDA).

AKTIVNOSTI

Organizovali smo seminar "Raditi zajedno" koji je okupio predstavnice i predstavnike nevladinih organizacija i institucionalnih mehanizama za ravnopravnost polova iz Bosne i Hercegovine, s ciljem identifikovanja snaga i slabosti oba sektora, te primjera dosadašnje dobre prakse. Zaključeno je da institucije na višim nivoima raspolažu znanjem, nadležnostima i uticajem datim zakonima, ali slabosti su im mali broj zaposlenih, nedovoljna vidljivost i nedostatak pravne prakse. One se takođe suočavaju sa nezainteresovanošću vlasti za ravnopravnost polova, stereotipima unutar institucija i sl. Na lokalnom nivou postoji dovoljno znanja o funkcionisanju lokalne vlasti, ali ne i rodne osjetljivosti i poznavanja Zakona o ravnopravnosti polova kako bi se donosile rodno osjetljive politike. Kada je riječ o nevladinim organizacijama one nisu jednako razvijene u svim opštinama, te na nekim područjima institucije nemaju partnera sa kojim bi radile. Učesnici i učesnice seminara su preporučili da se u svim opštinama provede situaciona analiza i utvrde prioritetni problemi za rješavanje, te planovi akcije; da se provede nova serija edukativnih programa za opštinske komisije o kreiranju rodno osjetljivih politika; da se objavi vodič sa osnovnim propisima i uputstvima za njihovu primjenu.

Uslijedili su osnovni i napredni trening o ravnopravnosti polova za članice i članove opštinskih komisija za ravnopravnost polova. Osnovni trening fokusirao se na osnovne pojmove pola, roda, diskriminacije i sl, te podjelu rodnih uloga u društvu i rodne stereotipe. Na naprednom treningu predstavljen je zakonski okvir za ravnopravnost polova u BiH, teme rodna analiza akata, rodno osjetljive politike, uključujući i budžetiranje, te kreirani planovi aktivnosti komisija do kraja 2006. godine.

Iako je planirano da se od opštinskih komisija koje su učestvovalе u projektu, odabere jedna u kojoj će se do kraja godine pratiti realizacija dogovorenog na seminarima, tokom projekta je odlučeno da se uključe sve prisutne opštine, te da se objavi priručnik kako je preporučeno na prvom seminaru.

REZULTATI

- Članovi i članice 6 opštinskih komisija za ravnopravnost polova sjeverozapadnog dijela BiH informisani o zakonskoj regulativi koja se odnosi na ravnopravnost polova, rodnoj analizi opštinskih akata, primjerima dobre prakse u donošenju rodno osjetljivih politika,

- Unaprijeđena saradnja nevladinih organizacija sa ovog područja i institucionalnih mehanizama za ravnopravnost polova,
- Identifikovani su problemi nedostatka motivacije za rad u komisijama i njihova marginalizacija od strane institucija u kojima rade, neravnomjerna zastupljenost polova u komisijama - manjak muškaraca u komisijama ili u nekim slučajevima komisije čine isključivo muškarci, pa ni tako ne funkcionišu.
- Identifikovane preporuke: svaka komisija treba da uradi godišnji akcioni plan, prikupljati statističke podatke o zaposlenima prema polu, inicirati direktnu primjenu člana 18. Zakona o ravnopravnosti polova, organizovati treninge za opštinske zvaničnike u njihovim gradovima, održavati češće kontakte komisija sa gender centrima, prikupljati i objavljivati primjere dobre prakse rodno osjetljivih politika, pokrenuti istraživanja kako bi se utvrdile specifične potrebe žena i muškaraca u opštinama, i td.
- Kreiran modul o rodno osjetljivim politikama, koji se može koristiti u edukaciji javnih službenika,
- Objavljen priručnik "Uvođenje principa jednakosti i ravnopravnosti polova na lokalnom nivou vlasti"
- Korisnice i korisnici projekta su po njegovom završetku organizovale niz dogovorenih aktivnosti, među kojima: predstavljanje Zakona o ravnopravnosti polova i Zakona o zaštiti od nasilja u porodici u Višegradu, inicirano češće sastajanje Komisije za ravnopravnost polova u opštini Bijeljina, u Prijedoru i Prnjavoru inicirana izmjena Poslovnika o radu Skupštine kako bi se u komisije uključile i predstavnice i predstavnici nevladinog sektora, a u toku rasprave o budžetu u Prijedoru traženo finansiranje komisije i postavljeno pitanje neravnomjernog finansiranja ženskog i muškog sporta, u Prnjavoru Komisija je izradila plan rada za 2007. godinu...

PLAN ZA 2007.

Projekat "Link" je pokazao da kroz podsticaj komisija za ravnopravnost polova dolazi i do prvih rezultata, te da je potrebno osigurati kontinuiranu saradnju institucionalnih mehanizama na lokalnom, entitetskom i državnom nivou vlasti, kao i podršku nevladinih organizacija lokalnim komisijama, bar u prvom periodu njihovog rada. Helsinški parlament građana Banja Luka nastaviće da prati rad komisija u opštinama u kojima je radio i uključuje njihove članice i članove u tekuće aktivnosti organizacije.

PODRŠKA ŽENSKIM LJUDSKIM PRAVIMA NA ZAPADNOM BALKANU

Krajem jula 2006. godine okončan je jednoipogodišnji projekat "Podrška ženskim ljudskim pravima na Zapadnom Balkanu" na kojem su, pored Helsniškog parlamenta građana Banja Luka, radile i "Žene Ženama" iz Sarajeva i "Lara" iz Bijeljine.

Projekat je bio regionalnog karaktera i u njega su, osim BiH, bile uključene i Hrvatska, Srbija, Crna Gora, Makedonija i Albanija. Osnovni cilj projekta je bio analiza nacionalnih zakonodavstva sa aspekta primjene međunarodnih normi i standarda koji se tiču nasilja u porodici. Osim pravne analize, u svim zemljama uključenim u projekat sprovedeno je i terensko istraživanje koje je obuhvatilo prikupljanje i sistematizovanje podataka o raširenosti nasilja u porodici, prikupljanje podataka o nevladinim organizacijama koje pružaju pravnu, psihosocijalnu pomoć i utočište žrtvama nasilja u porodici, te analizu faktora koji utiču na nasilje. Nasilje u porodici je prepoznato kao zajednički društveni problem svih zemalja uključenih u projekat kojem se, u zavisnosti od države, pristupa na različite načine. Ideja je bila pretočiti različita iskustva i prakse i nalaze dobijene istraživanjem u jednu regionalnu studiju koja bi bila presjek stanja u regionu, a u vezi sa problematikom nasilja u porodici. Projekat je finansirao holandski Komitet za ljudska prava - HOM.

AKTIVNOSTI

Aktivnosti u prvoj polovini 2006. bile su usmjerene na iznalaženje sredstava za štampanje "Studije o nasilju u porodici u BiH" i na njenu prezentaciju profesionalcima i profesionalkama koji se u svom radu susreću sa nasiljem u porodici.

U martu smo, zajedno sa Centrom za edukaciju sudija i tužilaca RS, organizovali prezentaciju za nosioce i nositeljice pravosudnih funkcija u RS; u maju smo "Studiju" prezentovali odbornicama banjalučke i poslanicama Narodne skupštine RS; u junu smo "Studiju" predstavili medijima na konferenciji za novinare u Banjoj Luci, a u julu smo, u saradnji sa Gender centrom RS, organizovali radni sastanak sa predstavnicima ministarstva nadležnih za problematiku nasilja u porodici, te sa predstavnicima Centra za socijalni rad Banja Luka, policije i nevladinih organizacija sa ciljem nji-

Na jednoj od prezentacija profesionalci koji rade sa nasiljem u porodici su upoznati i sa rezultatima koje u vojvođanskom gradu Somboru postižu u borbi protiv nasilja u porodici. Model uspostavljen u ovom gradu poznat je pod nazivom "somborski model", a učesnici i učesnice na prezentaciji su izrazili uvjerenje da bi se u Banjoj Luci, po ugledu na Sombor, mogao napraviti "Banjalučki model" u borbi protiv nasilja u porodici, koji bi podrazumjevao čvrsto uvezivanje svih institucija i NVO koji rade sa nasiljem u porodici. Ovakav način uvezivanja i stalna razmjena informacija je u Somobru dovela do toga da su, primjera radi, profesionalci u tom gradu identifikovali i dane u kojima je nasilje nad ženama učestalije, a to su srijeda i ponedjeljak, tako da sada mogu i preventivno djelovati, pojačavajući svoje aktivnosti upravo tim danima.

hovog upoznavanja sa osnovnim zaključcima i preporukama "Studije" i sa koracima koje će Gender centar Republike Srpske preduzeti u narednom periodu u borbi protiv nasilja u porodici.

U okviru projekta jedna od aktivistkinja Helsinškog parlamenta građana prošla je trening za trenere "Rodni identitet i izgradnja civilnog društva" koji je vodila holandska eksperitica za pitanja rodne ravnopravnosti Dorine Plantenga.

Takođe, u okviru projekta "Podrška ženskim ljudskim pravima na Zapadnom Balkanu" organizovana je u oktobru 2006. u Ohridu regionalna konferencija koja je okupila predstavnike i predstavnice nevladinog i vladinog sektora iz sedam zemalja, a u cilju razmjene iskustava i dobre prakse u borbi protiv nasilja u porodici. Na konferenciji je predstavljena i regionalna studija "Međunarodni standardi o nasilju u porodici i njihova primjena na Zapadnom Balkanu".

REZULTATI

Jedan od najvažnijih rezultata projekta "Podrška ženskim ljudskim pravima na Zapadnom Balkanu" je izlazak iz štampe "**Studije o nasilju u porodici u BiH**", "Izvoda iz Studije o nasilju u porodici u BiH", te prevod i štampanje engleske verzije "Studije" (www.hcabl.org).

Pored detaljne analize domaćih pravnih normi i faktičkog stanja, u Studiji su ponuđene i konkretne preporuke za vladine i nevladine organizacije s ciljem harmonizacije zakonskih propisa koji regulišu problematiku nasilja u porodici, uspostavljanja efikasnog sistema zaštite žrtava nasilja i uvođenja preventivnih mjera za sprečavanje porodičnog nasilja.

Rezimirajući kvantitativne pokazatelje, možemo navesti da je, putem prezentacija, oko **150** sudija i tužilaca RS i FBiH, predstavnika i predstavnica političkog života, ministarstva nadležnih za problematiku nasilja, te nevladinih organizacija upoznato sa osnovnim nalazima Studije, kao i sa međunarodnim dokumentima koje je BiH ratifikovala i koji još nisu zaživjeli u našoj sudskoj praksi. Organizovane prezentacije i radni sastanci za cilj su imali i problematizovanje primjene Zakona o zaštiti od nasilja u porodici koji je Narodna skupština RS usvojila krajem 2005. godine, ali koji nije zaživio u praksi zbog nedonošenja provedbenih propisa i pravnih nedorečenosti.

"Studije" su podjeljene i drugim relevantnim institucijama, predstavnicima međunarodnih organizacija i stranih ambasada, brojnim nevladinim organizacijama, novinarima, članicama/članovima različitih političkih partija, te drugim pojedincima/kama zainteresovanim za problem nasilja u porodici. Jedan od rezultata ovog projekta je i uspostavljanje konkretne saradnje sa vladinim tijelima kao što su Gender centar RS i Centar za edukaciju sudija i tužilaca RS.

PLAN ZA 2007.

U 2007. godini planiramo istraživanje o primjeni Zakona o ravnopravnosti polova BiH u smislu ostvarivanja prava na sudsku zaštitu predviđenu ovim Zakonom. Iako su od usvajanja Zakona prošle skoro četiri godine, pokrenut je, prema dostupnim informacijama, samo jedan sudski slučaj na osnovu Zakona o ravnopravnosti polova BiH. Naša želja je da sa terena, tj. od sudova u BiH, dobijemo informacije o eventualnim sudskim postupcima vođenim na osnovu Zakona o ravnopravnosti polova, preciziramo koji sudovi su nadležni da vode takve postupke i kako neko može pokrenuti sudski proces. Nalazi istraživanja će biti objavljeni i biće prezentovani sudijama i sutkinjama, tužiocima i tužiteljicama, advokatima i advokaticama, aktivistima i aktivistkinjama nevladinog sektora i studentima i studenticama pravnih fakulteta u BiH.

ŽENA I PRAVO

Zahvaljujući dugoročnoj podršci švedske Fondacije Kvinna Till Kvinna, Udružene žene Banja Luka i Helsinški parlament građana Banja Luka provode ovaj projekat još od 1997. godine, s ciljem pružanja pravne i psihosocijalne pomoći ženama žrtvama porodičnog nasilja.

AKTIVNOSTI

U toku 2006. godine aktivnosti su se fokusirale na besplatnu pravnu pomoć i zastupanje žrtava na sudovima i pred drugim nadležnim zvaničnim institucijama, besplatnu pomoć socijalne radnice i psihologinje. Sa radom je nastavila i SOS linija za žrtve porodičnog nasilja koja je primila 1176 poziva. Organizovale smo grupe za diskusiju za žene i djevojke žrtve nasilja, edukativne radionice za zdravstvene i socijalne radnike, te zaposlene u drugim institucijama sa kojima saradujemo na rješavanju ovih problema. Aktivno smo pratile primjenu zakona koji se odnose na zaštitu žrtava, te zagovarale stvaranje adekvatnog pravnog okvira za zaštitu od nasilja u porodici i uvrštavanje u budžet finansiranja sigurne kuće.

REZULTATI

- Pružena je pravna i psihosocijalna pomoć 768 korisnica iz banjalučke regije, a uspješno je okončano 96 predmeta na sudu, od kojih su neki iz 2004. i 2005. godine.
- Ženama i djevojkama žrtvama nasilja podršku su pružale druge žrtve kroz diskusione grupe, što im je pomoglo da počnu otvoreno govoriti o problemu i da preduzmu prve korake ka njegovom rješavanju,
- Informacije o mogućnostima zaštite žrtava nasilja i zakonskim procedurama dostupne su javnosti kroz "Knjigu moje prijateljice" koja je štampana u prethodnim godinama projekta,
- Gradska administracija Banja Luka pomogla je rekonstrukciju sigurne kuće
- 32 medicinskih radnika i radnica iz 10 opština sjeverozapadne BiH informisano o specifičnostima medicinske pomoći i pristupu žrtvama nasilja u porodici, te pravnoj, socijalnoj i ekonomskoj perspektivi ovog problema.
- Povećano razumijevanje policijskih službenika i socijalnih radnika na području Banja Luke za probleme porodičnog nasilja.

PLAN ZA 2007.

Planiran je nastavak projekta sa sličnim aktivnostima kao i u prethodnim godinama, te rad "Sigurne kuće" u Banjoj Luci.

programsko područje/
**STVARANJE USLOVA ZA
INTENZIVNIJE
UKLJUČIVANJE MLADIH
U JAVNI ŽIVOT**

Ciljevi programskog područja su stvaranje pretpostavki za intenzivnije uključivanje mladih u javni život, osnaživanje i povezivanje mladih po interesnim područjima za aktivnije učešće u javnom životu kao i povećanje broja mladih u političkom životu. Realizujemo ga kroz edukativne aktivnosti, kampanje, analize položaja omladine u različitim društvenim oblastima i promociju mladih aktivista.

DESET GODINA RADA SA OMLADINOM

*HPG BL od 1997. godine provodi programe posvećene mladima u Bosni i Hercegovini, koji su od 2003. godine objedinjeni u programsko područje pod nazivom **Stvaranje uslova za intenzivnije uključivanje mladih u javni život**. U toku ovog perioda preko **1200 mladih ljudi** prošlo je obuku u vještinama koje će im pomoći da svoje želje i ciljeve pretoče u djelo.*

Kroz radionice o strateškom planiranju, nenasilnoj komunikaciji, rješavanju sukoba, javnom zagovaranju, medijskoj prezentaciji, pregovaranju i druženje podržali smo napore omladinskog sektora u Bosni i Hercegovini za unapređenjem položaja mladih. Mnogi od polaznika javili su se sa primjerima uspješnih kampanja, odobrenim projektima, neki od njih navode da su zahvaljujući radionicama dobili posao ili otvorili svoju firmu.

*Kroz ove projekte, a u saradnji sa našim partnerskim organizacijama hiljade mladih ljudi širom Bosne i Hercegovine su organizovali različite kampanje. U kampanji "Mladi protiv korupcije" mladi su dobili priliku da se javno izjasne o ovom problemu. Akcijom "Vratite nam prostor" u **11 opština** omladini su vraćeni javni prostori ili im je dodijeljena finansijska pomoć, to je potaklo i druge organizacije da se bave tim pitanjem. Kampanjom "Glasali smo šta sad" provjeravali smo odgovornost političara, a kampanjom "Moj glas je original" pozvali mlade birače da glasaju. Mlade političare smo podržali kroz zajedničke kampanje za njihovu vidljivost u predizbornoj kampanji pod nazivima "YOUthMOVE" i "Mladi budite vidljivi".*

Rezultat ovakvih napora NVO sektora u Bosni i Hercegovini je da se broj mladih u institucijama vlasti povećava, pa npr. na opštinskom nivou za razliku od 5,9% zastupljenosti nakon izbora 2000. godine, sada iznosi 12,4%. Kada posmatramo više nivoe vlasti učešće mladih u odlučivanju je takođe povećano pa sada iznosi 7%. Za ovo vrijeme smo uradili mnogobrojna istraživanja u vezi sa mladima kao što su: Mladi i izbori, Mladi i mediji, Mladi u politici, itd, koja su korištena kao argumenti za zagovaranje za veću zastupljenost mladih na mjestima odlučivanja (političke partije, institucije vlasti na svim nivoima...).

YOUthMOVE - promijeniTI

Cilj projekta "YOUthMOVE - promijeniTI" je da angažuje mlade aktiviste i aktivistkinje političkih partija da rade na poboljšanju uslova života u njihovim lokalnim zajednicama. U drugoj godini provođenja radili smo na lokalnom nivou u Zvorniku, Bihaću i Mostaru, gdje su se uspostavile neformalne mreže mladih iz političkih partija, nevladinih organizacija i mladih predstavnika u lokalnoj vlasti, koji razvijaju strategije za veće učešće mladih u javnom životu.

AKTIVNOSTI

I u posljednjoj godini implementacije trogodišnjeg projekta promijeniTI smo aktivnosti bazirali na rad sa mladim političarima i političarkama i na razvoj omladinske politike u tri opštine u BiH: Zvornik, Bihać, Mostar. Aktivnosti koje su implementirane u okviru projekta su: sastanci sa lokalnim partnerima; konferencija "Učešće mladih na opštim izborima 2006" koja je imala za cilj da pripremi mlade koji su politički aktivni za aktivno učešće na izborima; 6 izdanja biltena "Mladi u politici" koji je namjenjen promociji političkog aktivizma mladih; Kampanja za promociju mladih kandidata iz Banjalučke regije, akcija "Siluete" koja je naišla na pozitivnu ocjenu mladih, medija i političkih partija; na lokalnom nivou aktivnosti su bile po tri radionice za neorganizovane mlade i po tri radionice Evaluacije i strateškog planiranja kao nastavak na prošlogodišnje planove. Završna aktivnost u okviru projekta je bila Zimska škola za mlade političare.

REZULTATI

- 50 neorganizovanih mladih (nisu članovi organizacija i političkih partija) je prošlo radionice o omladinskom aktivizmu i važnosti učešća u političkom i javnom životu
- 50 mladih (Zvornik, Bihać, Mostar) je radilo na daljoj strategiji svojih opština prema pitanju mladih. Razvijena je detaljna strategija opštine Zvornik za mlade, u Mostaru je u fazi formiranje omladinskog vijeća pri opštini, a Bihać je uspostavio referenta za mlade. Definisani su i slijedeći koraci u cilju poboljšanja položaja mladih.
- 29 mladih iz političkih partija je prisustvovalo konferenciji Učešće mladih na opštim izborima 2006
- 28 mladih parlamentaraca/ki iz cijele BiH je učestvovalo na Zimskoj školi
- Preko 200 mladih je indirektno uključeno kroz akciju Siluete gdje je promovisano 30 mladih kandidata o kandidatkinja na opštim izborima
- 6 izdanja biltena Mladi u politici je distribuirano na preko 300 adresa u BiH: omladinskih organizacija, vladinih institucija za mlade, političkih partija, medija i međunarodnih organizacija koje se bave pitanjima mladih.

PROJEKAT JAČANJA KAPACITETA OMLADINSKIH ORGANIZACIJA “SHOW THAT YOUTH CARE”

HPG Banja Luka i hCa Tuzla su u 2006. godini pokrenuli projekat jačanja kapaciteta omladinskih organizacija “Show that YOUth care” koji je imao je za cilj unapređenje položaja omladinskih organizacija u BiH kroz edukativne i zalagačke aktivnosti.

Omladinske organizacije u manjim gradovima BiH uglavnom nemaju podršku lokalnih vlasti u realizaciji svojih aktivnosti, a teže dolaze do informacija o potencijalnim donacijama.

Oснаživanjem i jačanjem kapaciteta članova omladinskih organizacija, unapređuje se položaj omladinskog sektora i stvara se generacija sposobnih mladih ljudi koji raspolažu resursima za poboljšanje položaja mladih u lokalnim zajednicama i šire.

AKTIVNOSTI

Projekat je započeo ispitivanjem stavova mladih o političkoj, ekonomskoj i socijalnoj situaciji u BiH. Istraživanje je obuhvatilo 1500 mladih koji su izrazili nezadovoljstvo odnosom države prema mladim ljudima. Dalje aktivnosti su bazirane na rezultatima istraživanja i to kroz obilaskе omladinskih organizacija radi unapređenja njihovih kapaciteta, zatim radionicu “Pisanje prijedloga projekta i strateško planiranje” i kampanju motivacije mladih da izađu na izbore 2006. godine.

REZULTATI

Rezultati istraživanja o stavovima mladih o političkoj, ekonomskoj i socijalnoj situaciji u BiH su prezentovani predstavnicima medija, političkih partija i vlasti, distribuirani su i u srednjim školama, a putem različitih mailing lista-velikom broju mladih iz BiH i regiona. Prema povratnim informacijama, istraživanje su koristili mladi političari u promovisanju svoje pozicije u strankama (Napomena: rezultati istraživanja su pokazali da bi 80% mladih glasalo za mlade)

- 22 predstavnika omladinskih organizacija iz BiH (iz manjih gradova BiH) su stekli vještine pisanja projekata i strateškog planiranja. Stečeno znanje, neki od njih su koristili da unaprijede kapacitete i drugih članova organizacije (Primjer dvoje učesnika iz Laktaša)
- 1700 čestitka u kojima se mladi obraćaju izbornim kandidatima je poslano na njihove adrese u okviru predizborne kampanje “Pokaži da ti je stalo” koja je pokrila cijelu BiH, a centralne manifestacije su organizovane u Tuzli, Mostaru, Sarajevu i Banjaluci
- 100 političkih kandidata je odgovorilo na čestitke koje su im mladi uputili
- Bilteni Omladinske mreže su distribuirani na preko 2000 adresa u BiH i šire
- Prema podacima Izborne komisije, mladi su u 2006. godini izašli na izbore u najvećem broju do sada, čemu smo dali svoj doprinos.

RADIONICE “MEDIJSKA PREZENTACIJA I JAVNI GOVOR”

Helsinški parlament građana Banja Luka je, u saradnji sa Fondacijom “Konrad Adenauer” organizovao seriju radionica za mlade političare o medijskom predstavljanju i javnom govoru, u Mostaru (7-9. jula 2006.), Bihaću (14-16. jula 2006.) i Zvorniku (21-23. jula 2006.) Učestvovali su mladi iz različitih političkih partija kako bi se pripremili za kampanju pred oktobarske izbore. Razgovarali smo o različitim temama, od toga kako se predstaviti, izboriti se za svoj medijski prostor i prevladati strah od javnog nastupa, šta je vijest i kako poslati interesantnu i jasnu poruku i sl. Aktivnosti su organizovali volonteri naše organizacije, čime su se ujedno i obučavali u vođenju projekata.

PLANOVI ZA 2007

U okviru omladinskog programskog područja, HPG Banjaluka će svoj rad usmjeriti na edukaciju mladih političara i predstavnika omladinskih organizacija iz manjih gradova.

Planiran je i projekat usmjeren na jačanje kapaciteta omladinskih organizacija iz manje razvijenih gradova i njihovo povezivanje sa predstavnicima opštinskih vlasti predstavlja jedan od važnijih segmenta djelovanja kojima će se posvetiti pažnja u 2007.

Akademija za političke lidere i liderke je projekat inovativnog karaktera jer će okupiti odabrani broj mladih političara i političarki koji će kroz edukativne programe, seminarske i praktične radove, ali i on-line akademiju unaprijediti liderske, zagovaračke, pregovaračke i druge vještine neophodne u angažmanu mladog političara i političarke.

“Dodite nam opet, molim vas!”, poruka učesnice radionice Strateškog planiranja

“Još više ovakvih radionica jer ovo je jedini način na koji mladi mogu da ostanu u normalnom životu kada je BiH u pitanju”, učesnik radionice za neorganizovane mlade u okviru projekta “PromijeniTI”

“Na ovoj konferenciji su mladi političari čak napravili koalicije među partijama, tako da je svaki komentar suvišan”, poruka učesnika Konferencije o učešću mladih na Opštini izborima 2006.

RAZNO

NVO SAJAM

Helsinški parlament građana Banja Luka bio je jedan od organizatora NVO sajma koji je održan u Banjoj Luci 25. avgusta, a na kojem je svoj rad predstavilo 28 nevladinih organizacija iz Sanskog Mosta, Dervente, Drvara, Prijedora, Doboja, Bosanskog Grahova, Livna, Bosanske Kostajnice, Novog Grada, Teslića i Banje Luke. U okviru ove manifestacije, organizovali smo okrugli sto "Uticaj poreza na dodanu vrijednost na nevladine organizacije", na kojem je zaključeno da nevladine organizacije ne bi trebalo da se uključuju u sistem ovog poreza, te da je potrebno izvršiti pritisak na vlasti da omoguće poreske olakšice i stimulaciju za neprofitni sektor.

PREZENTACIJA O ŽENSKOM AKTIVIZMU U BIH U ŠVEDSKOJ

Fondacija Kvinna Till Kvinna iz Švedske i Helsinški parlament građana Banja Luka predstavili su 16. i 17. maja predstavnicima Švedske agencije za međunarodni razvoj (SIDA), Ministarstva vanjskih poslova Švedske i Fakulteta političkih nauka u Štokholmu izvještaj "Prostor za promjene", posvećen strategijama ženskih organizacija u BiH u mirovnom radu. Izvršna direktorica HPG Banja Luka dala je pregled razvoja ženskog pokreta od rata do danas, te preporuke za budući rad.

PREZENTACIJA ISTRAŽIVANJA HELSINŠKOG PARLAMENTA GRAĐANA NA FILOZOFSKOM FAKULTETU BANJA LUKA

Naša organizacija predstavila je 23. maja 2006. studentima novinarstva na Filozofskom fakultetu u Banjoj Luci svoja istraživanja o položaju marginalizovanih grupa, a posebno zastupljenosti i prikazivanju mladih i žena u medijima. Cilj ove prezentacije bio je da se budućim novinarima nevladine organizacije i njihova istraživanja predstave kao važan izvor informacija u pripremi izvještaja.

JEDAN ČOVJEK MOŽE PROMIJENITI SVIJET

U saradnji sa Švedskim institutom i Ambasadam Švedske u Bosni i Hercegovini 1. septembra 2006. godine u Banjoj Luci organizovali smo seminar "Jedan čovjek može promijeniti svijet", posvećen Raoulu Wallenbergu i njegovom humanim naporima da zaštiti i spasi hiljade Jevreja u Budimpešti u toku II svjetskog rata. Prof. Paul Levine govorio je o važnosti obrazovanja o holokaustu u savremenom svijetu, uzimajući u obzir istorijski aspekt, ali i ideološku matricu koja je proizvela holokaust. Fra Marko Oršolić, direktor Međunarodnog i multireligijskog i interkulturalnog centra i Jakob Finci, predsjednik Jevrejske zajednice BiH istakli su neophodnost razumijevanja holokausta, ne samo radi njegove osude i istorijske istine, već i radi promocije tolerancije i povjerenja među narodima i religijama u savremenom svijetu, kroz učenje o antifašizmu i antinacizmu. Prof. Ivo Goldstein govorio je o holokaustu u bivšoj Jugoslaviji, sa akcentom na Hrvatsku i istaknuo važnost izbjegavanja politizacije ove teme i korištenja tragedije jednog naroda u političke svrhe. U diskusiji koja je uslijedila istaknuto je da bez razumijevanja holokausta, ne možemo u potpunosti razumjeti ni odnos zločinac - žrtva i uzroke modernog nacionalizma i posljednjih ratova na Balkanu. Učesnici su istakli da institucije i država moraju pokloniti više pažnje istraživanju holokausta u svim njegovim aspektima, uvesti ovu temu u dodiplomske i postdiplomske studije.

UČEŠĆE NA KONFERENCIJAMA

- Dvije regionalne konferencije namijenjene organizacijama koje rade sa političkim partijama u organizaciji Olof Palme International Centra, u januaru i junu 2006. Učesnicima su predstavljani CD Online Academy i igrica Glimmering Heights - A better tomorrow, a uspostavljeni su i novi kontakti sa organizacijama u regionu.
- Okrugli sto "Jezik i ravnopravnost polova", u organizaciji Gender centra Republike Srpske, Banja Luka, februar 2006.
- Studijska posjeta mehanizmima za ravnopravnost polova u Vojvodini u organizaciji Razvojnog programa Ujedinjenih nacija (UNDP), čiji je cilj bio upoznavanje sa zakonskim rješenjima i praksom institucija u ovoj Pokrajini.
- Konferencija o omladinskoj politici RS, 28. aprila 2006. u Banjoj Luci, u organizaciji Ministarstva porodice, omladine i sporta RS, na kojoj je kreiran finalni prijedlog Omladinske politike.
- Omladinski kamp pod nazivom "Mir, demokratija i ljudska prava", održan u julu na ostrvu Aland u Finskoj, je rezultat prošlogodišnjeg sastanka naše predstavnice sa drugim organizacijama iz regiona i EU i njihovih napora da ostvare planove definisane na tom sastanku. Organizovan je u okviru Omladinskog programa Evropske unije koji je posvećen omladinskim razmjenama i edukativnim kampovima.
- Regionalna konferencija pod nazivom "Lokalna i regionalna samouprava po mjeri evropskih standarda" - iskustva, problemi i perspektive saradnje u regionu Jugoistočne Evrope, u organizaciji Asocijacije multietičkih gradova "Philia", Podgorica, Crna Gora, juli 2006.
- Regionalna konferencija centara ženskih studija "Od iste ka različitoj - Od različite ka istoj", u organizaciji Udruženja "Anima" iz Kotora, Kotor, Crna Gora, avgust 2006.
- Evropska feministička konferencija pod nazivom "Sigurnost u Evropi - za koga?", Evropski Parlament, Brisel, septembar 2006.
- Regionalna konferencija "Promocija evropskih vrijednosti" i susret predstavnika institucija vlasti trougla Asocijacije multietičkih gradova "Philia" Pula - Budva -Banja Luka, u organizaciji Udruženja "Homo" Pula, novembar 2006.
- Međunarodni okrugli sto pod nazivom "Kako do istine", u organizaciji Foruma građana Tuzle, Tuzla, novembar 2006.
- Konferencija "Izgradnja mira - Proces i rezultati", u organizaciji Helsinškog odbora za ljudska prava Republike Srpske, novembar 2006.
- "Nasilje u porodici - Prezentacija somborskog modela zaštite žrtava nasilja", u organizaciji Gender centra Republike Srpske, Ministarstva za porodicu, sport i omladinu i Centra za socijalni rad Banja Luka, Banja Luka, decembar 2006.
- "Mogućnosti primjene Zakona o ravnopravnosti polova u BiH na lokalnom nivou - naučene lekcije i razmjena iskustava", sastanak sa predstavnicima opštinskih komisija za ravnopravnost polova u organizaciji Gender centra Republike Srpske, Banja Luka, decembar 2006.
- Serija radionica radi izrade strategije za mlade Grada Banje Luke po raznim oblastima, kao što su: zapošljavanje, sport i slobodno vrijeme, učešće mladih u donošenju odluka itd. Organizatori aktivnosti su Omladinski savjet Republike Srpske i Grad Banja Luka.

EDUKACIJA I USAVRŠAVANJE

Osoblje Helsinškog parlamenta građana u toku 2007. prisustvovalo je sljedećim programima obuke:

- Regionalni trening o ravnopravnosti polova u medijima, u organizaciji Hrvatske grupe za prava žena B.a.B.e, Sljeme 26-28. januar 2006. Na treningu su obrađene teme kako voditi jeftine, a profesionalne medijske kampanje za rodnu osjetljivost. Učesnici i učesnice iz zemalja jugoistočne Evrope identifikovali su probleme i pitanja vlasništva nad medijima, jezika u medijima, obrazovanja kroz medije i reprodukcija stereotipa.
- Trening za trenere, kao podrška aktivnostima projekta "Podrška ženskim ljudskim pravima na Zapadnom Balkanu", u organizaciji Udruženja žena "Lara" iz Bijeljine, u Brčkom, od 11. do 16. juna. Trening je obuhvatio teorijski dio sa osvrtom na identitet, moć, dominaciju i civilno društvo i praktični dio u okviru kojeg su učesnici-e imali priliku da prezentuju svoje ideje za vođenje treninga.
- Radionica o rješavanju konflikata i zagovaranju, u organizaciji NVO "Delta for the Balkans", Jahorina. Na radionici se razgovaralo o unapređenju međusobne saradnje NVO-a oko postizanja zajedničkog cilja tj. boljeg života svih građana BiH, kroz prevazilaženja etničkih razlika među narodima u BiH. Učesnici su prošli trening rješavanja konflikata i zagovaranja prema metodi ove organizacije, a u narednom periodu biće uključeni u trening za trenere iste organizacije.
- U periodu od 19-28. maja Nordijski forum za rješavanje konflikata organizovao je studijsku posjetu Norveškoj i Finskoj za predstavnike nevladinih organizacija i institucija iz Jugoistočne Evrope, među kojima i Helsinški parlament građana Banja Luka. Učesnici su prošli obuku rješavanja konflikata i predstavljeni su im različiti projekti rješavanja konflikata u lokalnim zajednicama, kao i rješavanja pravnih sporova. Ovom prilikom predstavljen je i rad Helsinškog parlamenta građana i knjiga "Hvala što ste me pitali kako mi je", objavljena povodom desetogodišnjice mira u Bosni i Hercegovini.

PUBLIKACIJE U 2006.

IMAM PRAVO - Oko nas je svijet u kojem su ljudska prava zaštićena različitim zakonima i konvencijama, ali istovremeno i na svakom koraku ona se u praksi krše. Nezadovoljni ljudi prolaze pored nas. Ovaj priručnik za obuku o ljudskim pravima treba da svoje čitaoce i polaznike treninga upozna kako da ostvare svoja prava i spriječe diskriminaciju drugih.

RAVNOPRAVNOST POLOVA - Priča o ravnopravnosti polova često se pogrešno doživljava "ženskom" temom. Rod nije koncept koji zalazi samo u prava žena, jer naše društvo nije podijeljeno na ženski i muški svijet, već se putevi žena i muškaraca svakodnevno dodiruju, sudaraju i prepliću, a svaka promjena položaja jednih se odražava automatski na položaj drugih. Ovaj priručnik za obuku o ravnopravnosti polova čitaoce i polaznike treninga upoznaje sa istorijatom borbe za ravnopravnost polova, pojmovima pola, roda, seksualne orijentacije, diskriminacije, te institucionalnim mehanizmima za ravnopravnost polova u BiH.

RJEŠAVANJE SUKOBA - Kada pomislimo na sukob, prve asocijacije izazivaju neugodne osjećaje. Sukobi međutim nisu ni pozitivni, ni negativni sami po sebi, ali mi možemo dovesti do toga da proizvedu negativne ili pozitivne posljedice, u zavisnosti kako se u njima ponašamo. Ovaj priručnik polaznicima treninga i svojim čitaocima pruža mogućnost da nauče da se u sukobima ponašaju konstruktivno i uči ih vještinama istraživanja interesa, pregovaranja, medijacije.

JAVNO ZALAGANJE - Priručnik "Javno zalaganje" polaznike treninga i čitaoce uvodi u svijet borbe za unapređenje okruženja u kojem živimo, svijet kampanja, lobiranja i pregovaranja kojima nastojimo ostvariti pozitivne društvene promjene. Pored teorijskog okvira o ovoj oblasti, on sadrži i praktični vodič kroz razne tehnike i vještine javnog zalaganja, te primjere dobre prakse pojedinih organizacija i neformalnih grupa.

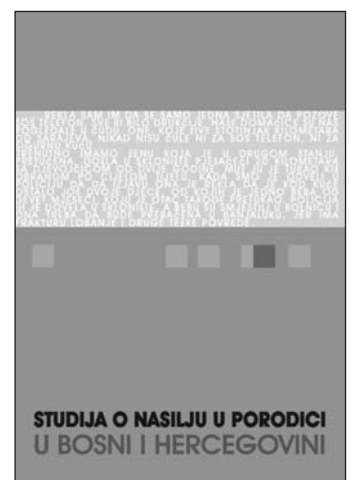

PISANJE PRIJEDLOGA PROJEKATA I BUDŽETIRANJE - Sistem podrške kroz projekte danas je prisutan ne samo u organizacijama civilnog društva, već i u javnom sektoru. Svaka akcija biće lakše provedena, daće bolje rezultate, a i lakše će se dobiti sredstva za njenu realizaciju ukoliko je dobro isplanirana, ima realne ciljeve, odgovarajuće aktivnosti i sredstva i tim za njihovu realizaciju. Ovaj priručnik svojim čitaocima i polaznicima treninga pomaže da svoje akcije i potrebna sredstva planiraju na sistematičan način.

CIVILNO DRUŠTVO - Pojam civilnog društva mnogima je i danas nejasan ili se smatra izmišljotinom stranog svijeta. Međutim, civilno jednostavno znači građansko. Svaki građanin osim u privatnom životu, ima i ulogu u društvu, u kojem se povezuje sa drugim ljudima, na dobrovoljnoj i prijateljskoj osnovi ili na osnovi zajedničkih interesa i akcija za bolju budućnost. Ovaj priručnik uvodi čitaoce i polaznike treninga u svijet aktivnih građana i građanki koji se bore za svoju slobodu, unapređenje okruženja u kojima žive, predstavlja im različite oblike organizovanja i djelovanja, te uticaj civilnog društva u Bosni i Hercegovini.

UVOĐENJE PRINCIPA JEDNAKOSTI I RAVNOPRAVNOSTI POLOVA NA LOKALNOM NIVOU VLASTI - Muškarci i žene, naročito zbog socijalne konstrukcije biološkog pola, imaju različite prioritete, organizuju svoje živote na različite načine i imaju neravnopravan pristup ekonomskim resursima, socijalnim povlasticama, karijeri i sl. Zbog toga naizgled neutralne politike imaju različit uticaj na svaki pol. Kako bi se poboljšala primjena međunarodnih i domaćih pravnih standarda i mehanizama za ravnopravnost polova na lokalnom nivou, Gender centar RS i Helsinški parlament građana Banja Luka objavili su ovaj priručnik namijenjen zvaničnicima u lokalnim institucijama vlasti.

STUDIJA O NASILJU U PORODICI U BOSNI I HERCEGOVINI - Studija o nasilju u porodici rezultat je višemjesečnog istraživanja, sastanaka sa predstavnicima vladinih institucija i nevladinih organizacija, velikog broja intervjuja sa ekspertkinjama i ekspertima koji se bave nasiljem u porodici, analize zakonskih normi na svim nivoima, te analize postojećih publikacija i prva je takve vrste u Bosni i Hercegovini.

MLADI U POLITICI - Ako misliš da ne znaš dovoljno o politici, ako misliš da su sve političke partije iste, ako nisi politički aktivan u bilo kom smislu, ako želiš da saznaš zašto je važno da se pokreneš - ova brošura je za tebe. Brošura se sastoji iz dva dijela: "Politika i mladi" čija je autorka Tanja Topić i istraživanje "Procjena stanja mladih u političkim partijama" čiji su autori mr. Srđan Dušanić i Ilija Trninić. Napravljena je u namjeri da svojim čitaocima stvori jasniju sliku o političkom sistemu u BiH i odnosu političkih partija prema mladima.

BILTEN "MLADI U POLITICI" - Bilten, koji je izlazio dvomjesečno u 2006. godini analizira politiku iz perspektive mladih.

ŽENA DANAS 10 - Helsinški parlament građana Banja Luka i Udružene Žene Banja Luka u 2006. godini radno su obilježili deset godina svog postojanja i deset godina rada na programima za ravnopravnost polova. Godina našeg jubileja bila je i godina opštih izbora, pa su aktivnosti bile usmjerene i ka unapređenju položaja žene u javnom i političkom životu i povećanju zastupljenosti žena u institucijama. Brošura "Žena danas 10" donosi pregled naših aktivnosti, uvodnih izlaganja sa javnih tribina i drugih skupova u 2006. godini.

OD LOKALNOG DO GLOBALNOG DIJALOGA II - Brošura Od lokalnog do globalnog dijaloga II, predstavlja pregled aktivnosti i rezultata projekta, zbirku uvodnih izlaganja predstavnika opštinskih uprava Modriča i Teslić, pitanja i prijedloge građana, kao i rezultate istraživanja koje je sprovedeno u opštinama Modriča i Teslić.

BROŠURE I VODIČI ZA GRAĐANE U OPŠTINAMA TESLIĆ, MODRIČA I MRKONJIĆ GRAD - Brošure i vodiči olakšali su građanima pristup informacijama o aktivnostima opštinskih administracija i o procedurama za dobijanje uvjerenja, dozvola i drugih dokumenata u njihovoj nadležnosti.

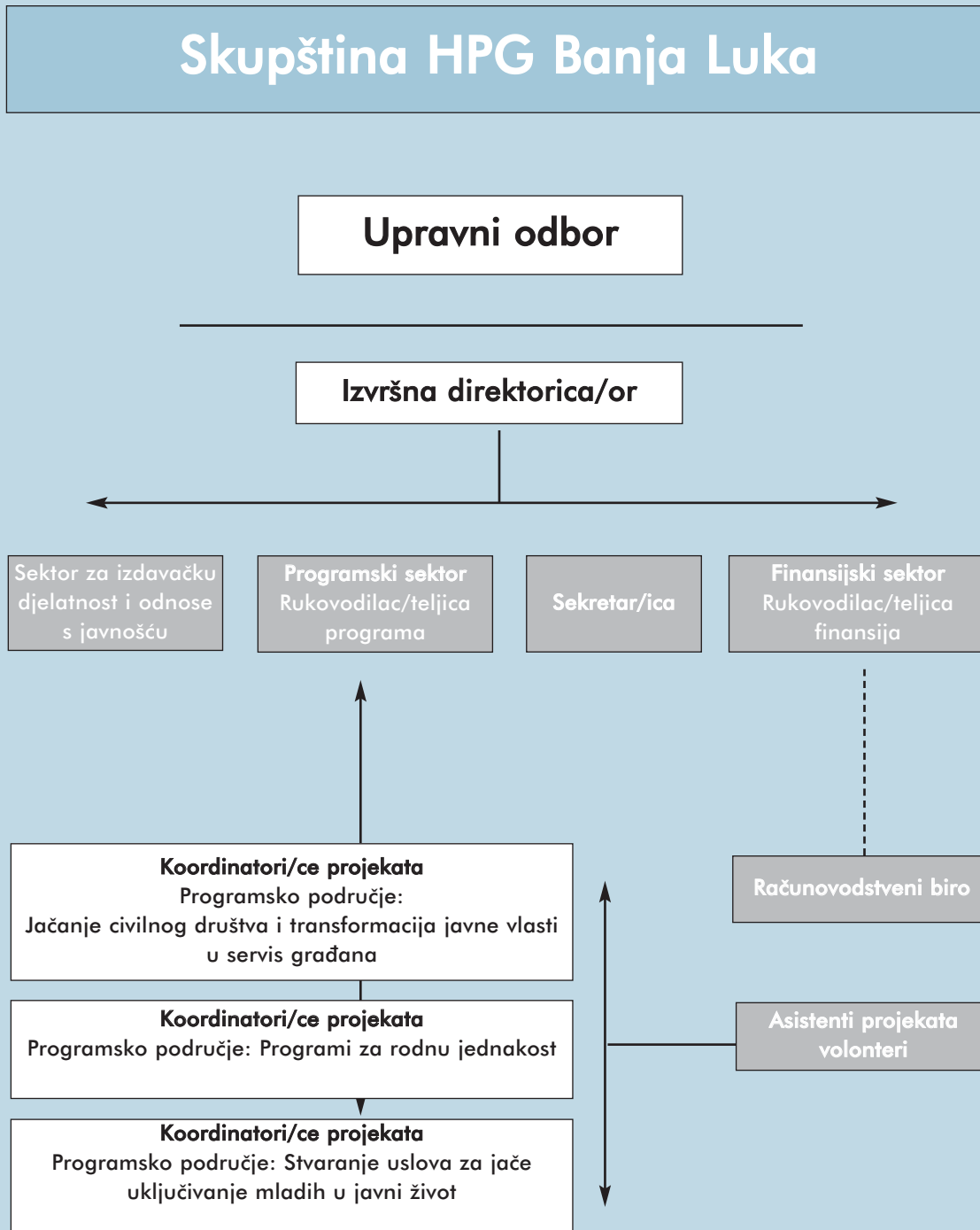

FINANSIJE

PRENOS IZ 2005. U KM	216. 416,19
ULAZ U 2006.	U KM
Donatorska sredstva	348.186,59
Treninzi	6.645,00
Donacije članova	5.692,31
Kamate	826,81
UKUPNO	361.350,71
UKUPNA SREDSTVA U 2006.	577.766,90
TROŠKOVI U 2006.	
Plate (netto)	95.443,80
Porezi i doprinosi na plate	50.844,04
Nabavka opreme i kancelarijski troškovi	48.970,46
Troškovi aktivnosti	280.768,09
UKUPNO	476.026,39
OSTATAK	101.740,51

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA HPG BANJA LUKA

Upravni odbor HPG Banja Luka

Nada Golubović
Vehid Šehić
Damir Miljević

Osoblje HPG Banja Luka

Lidija Živanović
Aida Arsović
Sanela Pašić - Delahmetović
Bojana Trninić
Aleksandar Živanović
Dragana Dardić
Tanja Slijepac
Aleksandar Žolja
Jelena Protić
Sanja Srdić Macanović
Dženana Čatak

Volonteri

Pane Stojičić
Mira Njenjić
Mladen Protić

Naš rad u 2006. godini podržali su

Evropska unija
Kvinna till Kvinna Foundation - Švedska
Olof Palme International Center - Švedska
Interchurch Peace Council - Holandija
HIVOS - Holandija
National Endowment for Democracy (NED) SAD
Friedrich Ebert Stiftung - Njemačka
Konrad Adenauer Stiftung - Njemačka
Humanistisch Overleg Mensenrechten (HOM) - Holandija
Razvojni program Ujedinjenih nacija (UNDP) / Kanadska
agencija za međunarodni razvoj (CIDA)
Grad Banja Luka

Naš rad u prethodnom periodu podržavali su

Evropska unija
Kvinna till Kvinna Foundation - Švedska
Olof Palme International Center - Švedska
Interchurch Peace Council - Holandija
HIVOS - Holandija
Westminster Foundation for Democracy - Velika Britanija
USAID - SAD
USIS - SAD
CORDAID - Holandija
National Endowment for Democracy (NED) SAD
Open Society Fund - Soros Foundation
Friedrich Ebert Stiftung - Njemačka
Heinrich Boell Stiftung - Njemačka
Humanistisch Overleg Mensenrechten (HOM) - Holandija
Franciscan sisters - Holandija
Haella Stichtung - Holandija
Press Now - Holandija
Ambasada Kraljevine Holandije Sarajevo